

341
داسلاميه مسلسله دراساته

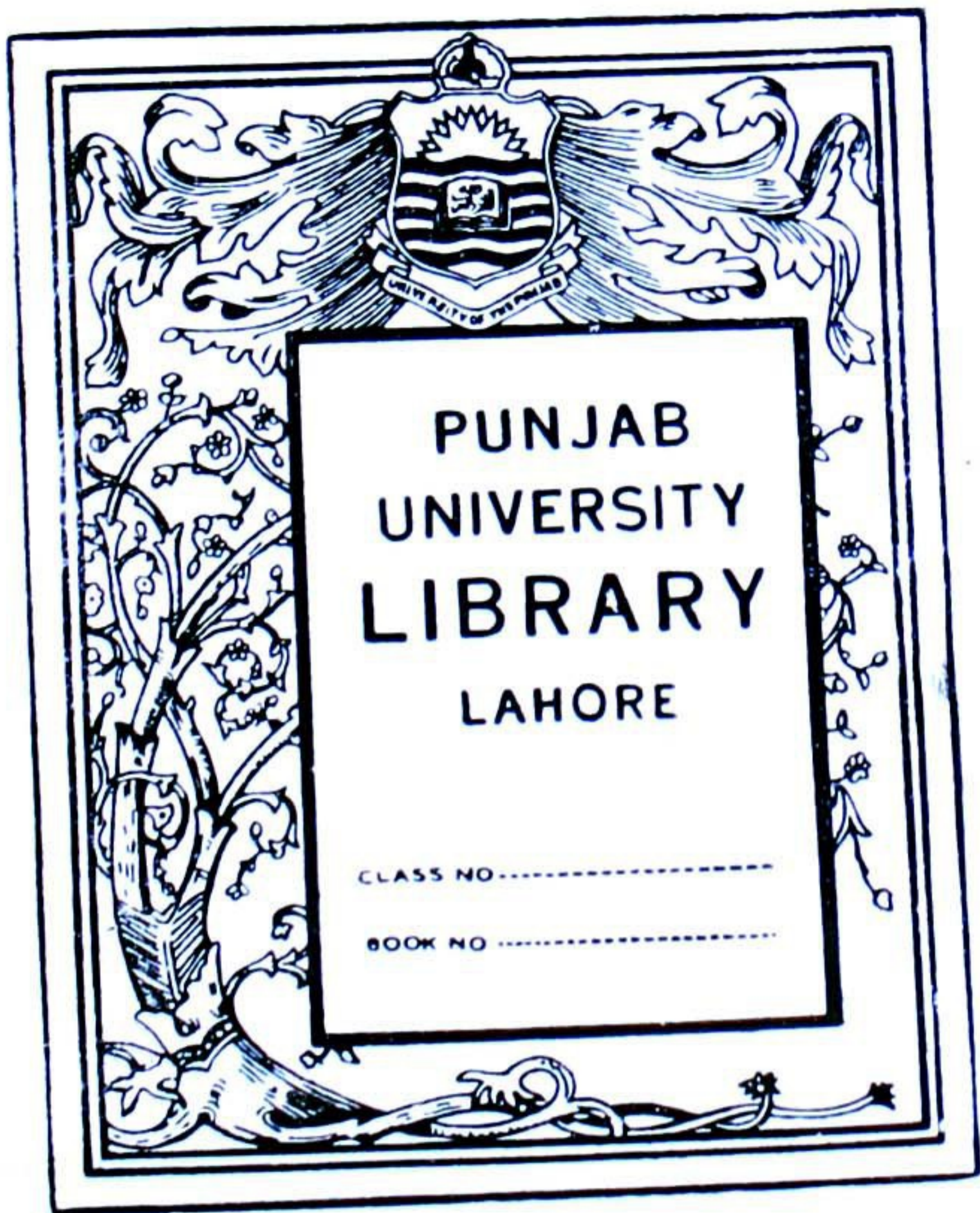
خواصلامى درسونه

4263

1

ذخیرہ صاحبزادہ میاں کمیل احمد شہر قیوڑی، نقشبندی مجددی

جو 2001ء میں میاں صاحب نے

S-369—Punjab University Press — 10,000—29-1-2003

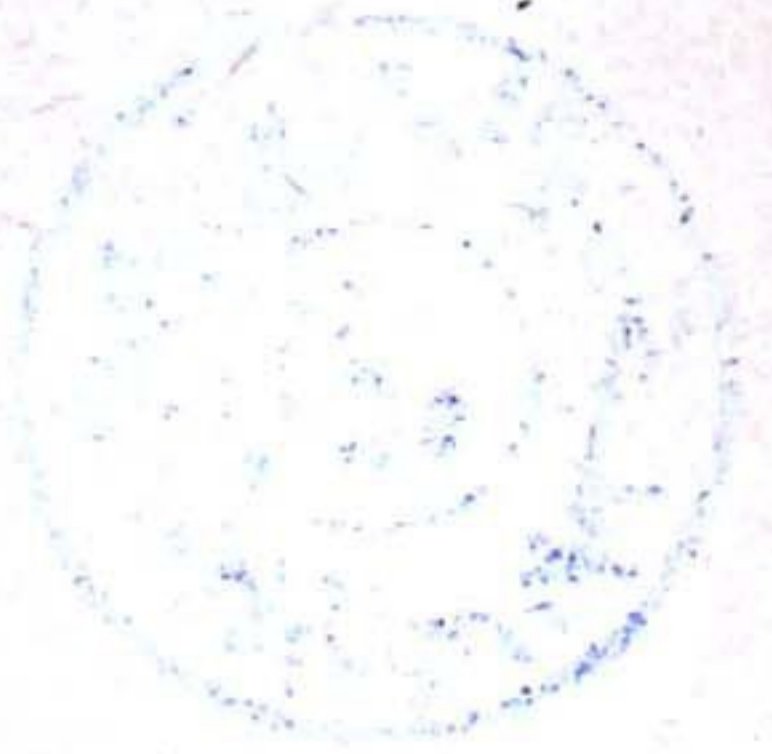
داسلامیہ مسلسلہ درساتہ

4263

خوااسلامی درسونه

لیکنہ : شہید سید قطب
ثرباره : "گھیج" داسلامیہ جریدہ

(د طبع حقوق محفوظه)

داؤل طبعه

المحرم: ۱۳۹۲ھ - ۱۹۷۲م

4263

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

87559

~~70059~~

ثجوا سلا هي دمر سونه

دكتاب "دمراسات اسلاميه" ترجمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ ، بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ ،
يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ»

الآية...

صَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ

4263

« سید قطب (راج) کلہ چہ پہ جیب کبھی »
« داعدام پہ لور و ہال کیدہ ، مسکئی »
« بنکار ہدہ . ہو! دہ خیل شروند د خدای »
« تہ و رکھی وو ، اودغہ مرگ او شہادت »
« یی پہ ورین تندی استقبال کرپ »

مقدمه

د ټولو ستاينو او ثناگانو يو انزى هغه خداى لايق دى چه
پرته له ده بل هېڅوك نشي كولى چه له ده سره دده مناسبه ستاينه
پرځاى كړي. او اصلاً د بل هېچا ستاينى ته احتياج نه لري.
هغه ذات چه دده قدرت او حكمت دغه بديع نظام قائم
كړى دى، او كله چه يوڅه وغواړي وټه والى: "شه!" نو "كيزى"
او دهغه قدرت او حكمت نځايه او غايبه د بشر د علم او
تخنيك، بلكه دهغه د تخمين او اټكل څخه لوړ دى.
شكر له دغه پاك ذات څخه چه موږ يې له عدم څخه وجود ته
رايستلى يو، او بيا هم بې حسابه شكر دهغه له رحمت نه چه موږ
يې اسلام د دين په حيث انتخاب كړيدى او زموږ سينى يې
دهغه د منلو لپاره غوړولى دى. او موږ ته يې د اسلام درنا

الف

په وسيله په شرونه دانه کښې لارښوونه کړيدې .

* * *

اوبې شميره صلوة او سلام په محمد صلى الله عليه وسلم
باندي ، هغه لور انسان چه دخداى (ج) له جنابه د اسلام
د تبليغ لپاره خوښ کړى شويدي .

اوده مبارک (ص) دغه خدايي دروندا مانت ، دخپلو
حُاني ، مالي ، بياني ، اخلاقي او فکري سترواونه ستومانه کيدونکو
جهادونو په وسيله خلکو ته ورساوه ، او تر ټولو لومړى ئى دغه لوى
خدايي پيغام په مکمل ډول په شخصي شرونه کښې تطبيق کړ .

او اسلام دده په « اهل بيت » او اصحابو (رض) هغو کسانو
چه دخداى په لوى پيغام ي ايمان راوړ او په جهان کښې دهغه
د خپرولو لپاره ي خپل سرونه او مالونه وښيندل . او ددى د
جهادونو او سرښينندوله برکته اوس مونږ په ميليونو مسلمانان
د ۱۴ پيړيو نه وروسته دنړى په هر کڼج کښې د اسلام په رڼا کښې
ژوند کوو . او په عمومي توگه ټول بشريت په اجتماعي او اخلاقي
مواردو کښې د دغه انساني قانون څخه مستفيد شويدي .

* * *

ب

دادیو در دیدلی نرینه آواز، او دیو خوریدی دماغ اندیینه
ده، چه دمتفر قومقالو په خیرد «الدراسات الاسلامیة» په نامه
دیونومیالی اونگیالی مسلمان په قلم لیکل شوی اوله عربی نه پښتو
ترجمه شویدی.

سید قطب دمصر په فضا کښی، یا بخترة ده ووايم:
دا سلام په حجان کښی د سبا ون دستوری په شان راخرگند شو،
پخپلو وړانگو او شعلو سره یی د مسلمانانو د شروند پیری تیاری
روښانه کړی، او په ډیره روښانه لاره یی دنوی شروند په لور د
دوی د پاره د تېک لوری په نښه کړ.

دی وایي: دغه ناوړه اوضاع چه دا اوس پخپلو مسلمانانو
باندی راوستل شویده، په هیچ صورت سره دبقا او دوام وړنده.
هو! دا اوضاع دبقا او دوام وړ حکه نده! چه دبقا او دوام
عنصر پکښی نشته.

داناوړه اوضاع د بشر فطری تمدن سره په هره معنی چه وایي
خستل
شی هېڅکله موافقت نلری، او د زمانی د غوښتنو سره سمون نه خوری
برسیره پردی دغه ناوړه اوضاع د سالم اقتصاد د لومړنیو اساساتو
سره هم بشپړ تضاد او مخالفت لری. همدل وجه ده چه دغه وضع

د مسلمانانو د اقتصادي او اجتماعي انکشاف او پرمختگ په لاره کښي
ډیر سترخند او مانع گرزیدلی دی .

او هره هغه اوضاع او اجتماعي سیستم چه د انساني ټولني
د انکشاف او پرمختگ لاره بندوی ، او د تولید او معیارته نریان
رسوی ، نه یوازې د بقا او دوام وړ نه دی بلکه په عملي شتون کښي
باقی پاتی کیدلی نشي .

همدارنگه دا موجوده ناوړه حالت برسیره پر هغو مادی ،
اقتصادي او مدني نریانونو - چه بشري او اسلامي ټولني ته یې سر
انساني کرامت ، بشري سپیڅلي اخلاق ، سالم ضمیر او وجدان
هم له منځه وړي . او اجتماعي عدالت ته په ټوله معنی سره سخت او
نه جبره کیدونکی نریان رسوی . او هغه متقابل اعتماد وشرني چه
د ټولني د افرادو په منځ کښي یا د دولت او ملت تر منځ باید موجود وي .
هغه چه دلته مو وویل داسی حقایق دی چه : اوسنی ډیر
مسلمانان پری پوهیدلی دی ، او په اسلامي ټولنو کښي یې د دغو
ناپاکو او خوساشو یو اوضاعو د بدلون ضرورت پوره پوره څرگند
کړی دی .

مگر څنگه بدلون ؟ څنگه انقلاب .. ؟ د کومو مبارکيو په اساس ؟

اود کومو وسایلو پدیر یعه ۰۰؟

همدی پو بننتنوتة خواب و س کول دلوی سید قطب (سج) تک
لا ری له بل چانه بیلوی، او په جلا لاسر د اسلامی انقلاب لپاره محرم
سید خیل پروگرام وړاندی کوی. چه نه په شرقی بلاک باندی انتکاء
لوی اونه په غربی بلاک باندی.
حکله چه تاریخ و بنوده چه دایو هم په منظره و مسلمانانو
باندی حرم نلری.

د مسلمانانو په نسبت ددی د وار و بلا کونود ظلم او بیر،
بی باکی اوسفاکی دپاره دیر خرگند او شروندی مثالونه موجوددی.
د مسلمانانو په مقابل کینی ددی د وار و بلا کونود تر منج هیچ
فرق او توپیر موجودندی، او که موجودوی نوهغه به محض د شکل
اوقیافی تغیریوی، نه د مبدا او عقیدی تغیر. حکله چه ددی
د وار و قبله یوانزی او یوانزی ماده ده.

ددوی جنگ - جنگ په متاع او په بانرا ردی اولس،
نه په بل خه. له همدی کبله ددوی خه دیوه په غیر کینی هم،
د مسلمانانو دپاره د شروند - مگر آزاد، ابرومند او شرفیانه شروند،
تضمین خه چه امکان یی هم موجودندی.

د همدغو تاریخي حقايقو په سرنا کبني سيد خپله مبارزه
 شروع کړې، او دخپلي مبارزې اساسي خطوط يې د قرآني دستور
 په لارښوونو د پوره مشخص پروگرام لاندې تثبیت کړيدي.
 دا پروگرام اسلام دی، مگر اسلام په واقعې معنی نه د
 شيخانو، درسو ویشانو «ملنگانو» او زور او رانو اسلام. ده همدغو
 عالی اهدافو او مقصدسو مقاصدو ته درسيده و د پاره خپله
 شربه او قلم خپل فکر او دماغ، حتی خپل ژوند و فکري و و باک نلري
 که په سولې و خپرو ل شو او په دار و خړول شو.
 سيد دخپلي مبارزې په لاره کبني شهيد شو مگر مرد
 حله دخداي په لاره کبني مرگ مرگ ندی بلکه ابدی حیات
 او پرافتخاره دائمی ژوند دی. خوکه خوکه پری پوه شئ. دده
 فکر خپل ټول قوت ژوندی دی او هیڅ طاقت نشي کولی چه
 وئ و ترنی. (وَلْيَنْصُرَكَ اللَّهُ مَنِ يَنْصُرُهُ، إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ) ١١
 دادی! اوس ددی لوی عالم زړه و سر مجاهد او مخلص
 شهيد خبری، د زهه په غوږ و واورئ، په غم و لوستر گوئی
 ولوئ! او د شهيد سيد قطب دمبارزې سره خان آشنا
 کړئ. چه دی څه غواړي؟ او څه وائی...!!!؟

پنجوالدی چه اصل مضمون تہ ورشو، دغہ لور مجاہد بہ لہن

خہ در و پیرنو .

تر ۵۹ کالہ پنجواد مصر بہ پوہ کلی کبئی سید دنیا تہ راغی،
ور و کوالی او دلومرئی بنو و نحی دورہ ئی ہملتہ تیرہ کپہ، او بیبا
چہ بنا تہ راغی لیا پیر و روکی و وچہ قرآن ئی حفظ کر، سیرہ
پر مادی علوموئی اسلامی تعالیموتہ ہم توجہ و کسہ، او کلہ چہ
حوالی تہ ور سید د علمی او ثقافی خدما توسرہ سرہ اجماعی
خدما توتہ ہم متوجہ شو، او داسی یو جمعیت کبئی شامل شو
چہ د اسلامی نظریاتو تحقق میندل، پہ ہغہ کبئی پہ سبہ توگہ
تضمین شوی و .

خو کالہ بی پہ لیکلو، وعظ او تبلیغ تیر کرل، او عربی او
اسلامی ہیوادونہ بی دخارجی مفکورہ و د تعلیماتو اضاروتہ
متوجہ کرل .

دہ پیر کتابونہ و لیکل او د علمی او اسلامی کتابو پہ لیکلو

کبئی بی نبوغ در لود .

د " فی ظلال القرآن " پہ نامہ بی " ۵۵۰۰ " مخونو کبئی

تفسیر و لیکہ، چہ پنجوالہ مگر بی پہ ہغہ نوی کتنہ و کسہ .

تر

دغه لوی عالم اسلامی نړۍ ته پخپلو کتابونو لېسې پرته لارښوونې
کړې، او په اجتماعي، اقتصادي، ثقافتي او اخلاقي ساحو کې یې
د قرآن مجید او محمدی سننوپه سرنا کېنې هغو ته یوه عملي مسعوده
نړۍ ښودلې ده.

دده په لس هاو کتابونه زموږ د ایراني وروڼو له خوا په فارسي
ترجمه شوي. خدای دی لیا هم توفیق ورکړي چې د حقایقو
غوښتونکو خوانانو لپاره دلاري خراغونه دی.

دی په ۱۹۵۴ کال کېنې، وروسته لدې چې ناصر د نجیب
قدرت په لاس ورووړ، عمري بندې شو، او اته کاله یې په
بند کېنې تېر کړل. وروسته د ډاکترانو په توصیې د تندر د مرض
له لیکه خوشی شو. خوره دخپلې جسمي مریضۍ پرځای دخلکو
روحي ناروغیو علاج ته توجه وکړه. او بیا هم د ښوونې او تبلیغ
تخته وانه وښت.

دی دوه کاله خوشی شوی وو، او بیا زنداني شو، هغه تور و چې
پر دده لگول شوي، هسی خوسا او دروغجن تور و دی، چې زیات یې د
استعمار ننگ او خړندل اخیستنې او خړک نشي غولولای.

دی د "اجتماعي ډلو" د لارښوونکي په نامه او د (المعالم فی الطبقات)

کتاب د لیکلو په جهانہ محاکمه شو. په دده «توطی» د «امنیت په خلاف اقدام»
د «ارباب او دارچولو» توره نه ولگول شول چه دی له دغو قولو
تور و نو تخمه مبراؤ.

هو! ده غوښتل چه خلکو اذها او زهونه په تبلیغ سر و نه کړی،
تر خوپرته دخدای له حکومت تخمه بل حکومت ونه منی.

د دوشنبی په شپه د لومړی خور ۱۳۸۶ هجری قمری کال کښی چه
هه کلن و د دوه و نور و ملگرو سره چه محمد هوش او عبداح
اسماعیل نومیدل په دار و خړول شول.

کله چه دده داعدام حکم و لوستل شو، ده په دیر آرامی داسی وویل:
«زه پخوا دی پویدم چه حاکم طبقه نه غواړی چه: زه شروند پاتی شم.
زه بیا هم په اوچت غمز دا خبره تکرار وم چه: نه پښیمانیم او نه ددغه
حکم تخمه اندیښمنیم. بلکه دیر خوشحالیم چه دخپل مقدس هدف
په لیاړه کښی وژل کیرم. البته راتلونکی تاریخ به زما او حکومت
تر منځ حکمیت وکړی چه په مور کښی چا د حق لاره نیولی وه.»

«دگهیچ» اسلامیه جریده اداره
کابل - افغانستان

موربڅه وايو اوڅه غوارو؟

نوی ژوند - بڼه نړی

داسلامی ژوندانه دنوی کولولزوم اوارتیا

کله چه مونږ د "اسلامی ژوندون" دنوی کولو خبره منځ ته راوولو
او وایو چه اسلامی ټولنه دې بیاله سره جوړه شی نویوه ډله خلک په دې
خبره باندي خواشیني کینې او داسی گمان کوی چه ددې موضوع عملی
کېدلویه صورت کښی به په یوشهر خلکو باندي ظلم اوتېری وشی اویا به
اجتماعی سروابطو کښی خلل او گډوډی پیدینه شی، مگر حال دادی چه
دا خبره په هېڅ ډول سره داسی نده، اوشک نشته چه په دې خبره
باندي دخپکان ښکاره کول داسلامی ژوندانه اوتولني دڅرنکوالی
په حقیقت باندي دنه پوهېدل اوڅه پیداشویدی.

کله چه مونږ نوی ژوند او بڼه نړی غوارو او وایو چه ښایي اسلامی

ژوند له سره شروع نشي، په حقيقت كېښي دا اجتماعي اوكله عدالت دهغه
 بشپړ صورت او كامل مصداق موجوديت غواړو چه هېڅ يوبل اجتماعي
 ښوونځي او طرز العمل كولاى نشي چه هغه عملي كړي او په دې ذريعه
 دهولني ټول غړي او طبقات د يو دېر ښه او نيك مرغه ژوند ترسيوي
 لاندې راوړو. نننۍ نړۍ په فكري او اجتماعي بحر انوكښي اخته دي او
 دخپلو قوانينو او سيستمونو په اوضاعو او شرايطوكښي دناقراريو او
 مشكلو توره مخامخ شوي او په هېڅ ډول اجتماعي سيستم او حكومتي
 نظام كښي ئي حقيقي هوسائي نه ده موندلې اوله همدې كبله يوه ډله
 خلك وايي: چه اوسني حالات دنړۍ په ډېر و قومونوكښي دا اجتماعي
 او سياسي ښوونځيو له منځه وړا لولپاره ئي زمينه مساعده كړي او
 دا ښوونځي ټول د ماتې او غورځېدو په حالت كښي دي حتى په هغو
 هيوادونوكښي چه دهغوي نظام ټينگ ښكارېږي او د اكلمان كېږي
 چه ددوي ظاهري آمادگۍ او وسائل به له دوي څخې دفاع وكړي
 شي دور كېدو احتمال شته.

د ټبرونو او حكومتونو حقيقي هوسائي عسكرو، ماشينداري
 توپونو او ټانكونو او ذروي بمونو نشي پيدا كولاى بلكه هغه ټولنه او
 ټبر به پر خپل ځاى پاته وي چه دجامعي طبيعي اړتياوې لېرې او د

خلکو په زړونو او ماغزو کېښي د انسانیت حس پیدا کړي وی او هېڅ
 شک نشته کله چې داده اساسی پای له منځه لاړی شي، د اور او او^{سني}
 قواوی هېڅ کله نشي کولای چې انسانی نیک مرغه ژوندون په جای
 کړي او منځ ته راوړي.

د هغه حقیقت دی چې د تاریخ په موده کېښي د پیر توپیر د^ل
 دهغه اصل توب تصدیق کړیدی.

نوموڼز د اسلامي شتون د نوي کولو او د اسلامي ټولني
 د منځ ته راتلو غوښتونکی یو او په حقیقت کېښي دا غواړو چې د اجتماعي
 نړی وونکو بحرانونو او ټکانو منځه وساتل شو، او خپل شتون په داسې
 ټینګو بنسټونو او پایو باندې ودر و چې د هر هغه سیستم او طریقي
 له پایو منځه چې هېڅ یوه عقیده او ایمان ئی طرفدار ندی ټینګ وی.
 موڼز د یوې بشپړې انساني ټولني، نوی نړی او د پېر بنسټ
 ژوند غوښتونکی یو.

حېمونی او د صحیح فکر او عقل د خاوندانو په نظر کېښي اسلامي ټول^{لنه}
 یوازې هغه سیستم دی چې د جفاني اندېښنو او هیلو په پایي کلمې
 په واقعی مفهوم باندې ولاړ دی، او دا حکم چې اسلامي رژیم یواځې

هغه رژیم دی چه دنړی ټولو وگړو ته پرته د ژبې قومیت، رنگ او
فکر له توپیره څخه موقع ورکوی چه د اسلام په سیوری کښی هوسا
ژوندان ولری، او البته چه د دې شتون دانه په اړخ کښی به د دوی
تر منځ بشپړ عدالت عملی او جاری شی.

د سرمایه داری عمالک او بده ایتوب منابع او هغه بلا کونجه
د مارکسیسم په اصولو پورې تړلی دی وائی چه مونږ په نړی کښی
دیو جهانی ټینک سیستم غوښتونکی یو مگر دادی و پوښتل شی:
دنړی کوم سیستم کولای شی چه بی له آزادی څخه وجود او
دوام مینده کړی؟

د کمونیسیم او غربی امپریالیسم په مرکز و نو کښی هغه کسان چه
طبقی د عقیدو په خلاف فکرونه او عقیدې لری، عملاً د ترو حق نلری.
مگر مونږ د داسی یو طرز العمل غوښتونکی یو چه صحیح دین
د ټولو عقاید و خاوندان کولای شی په بشپړه آزادی دهغه ترسیو
لاندی عمر تېر کړی او په داسی سیستم او طرز العمل کښی بېشکه
چه حکومت او مسلمانان به د مذهبی دودونو او مراسمو ترسره
کولو د آزادی او د عقیدې د آزادی د ساتلو ضامن وی او
پرته د مسلمانانو څخه غیر اسلامی کسان به هم وکولای شی چه خپلی

شخصی شونده انہ پہ چارو کبني دخيل دين د آسمانی احکامو متابعت
 وکری اوله اجتماعي کتو تخنه بی له هېڅ کوم ډول محر و مپته حنی کتو سر
 شی او په دی ډول سیستمه کبني ددغو چارو د عملی کېدلو ضامن
 به عقیده، ایمان، وجدان او پاک نره وی، نه وچ او بی روحه
 قانون چه یواځی پخپله په اجرا کېدلو قدرت نلری.

مونږ د داسی یو رژیم غوښتونکی یو چه دهغه په سیوری کبني د
 بشر ټول افراد - که تور دی، سپین، ژرپړ یا سور - پرت له دی چه
 دهغو نژاد، شری او رنگ تو پیرته وکتل شی، په آزادی او انسانی
 برابری ژوند وکړی او دا حکم چه دانسانیت علاقه هغوی ټول
 یوله بله سره یوځای کوی بی له دی تخنه چه د قومیت یو ډېر کوچنی
 باعث او تعصب په هغه کبني دخالت ولری.

مونږ دهغه سیستم او طرز العمل غوښتونکی یو چه په هغه
 کبني «حاکمیت» کوم یو فرد ته له بشری افرادو تخنه او یا کومې طبقې
 پورې خاص ندی بلکه بشپړ او کامل حاکمیت خاص خدای لره
 دی او هم داسبب دی چه په داسی ټولنه او نظام کبني رښتیا نی او
 حقیقی مساوات تحقق مومی او عملی کېدی.

په هغه نظام کښی به حاکم او د لوی منصب خاوند د ټولني د
 افرادو له حقو توخه کوم زيات حق ونلری او دهغه نظام په سيوري
 کښی به هېڅ يو شخصیت او مقام له قانون څخه سپېڅلی او جگ ندي
 او دهغه سيستم محکمې به د وزيرانو او د ټولني د عامو افرادو لپاره
 پوشان وی او د عدالت او محکمې په مقابل کښی به یو لوی منصبدار
 د ټولني د يو ډېر کوچني غړي سره پي له هېڅ ډول امتياز او زياتوالي
 څخه پوشان ولاړوی .

مونږ د داسې يو نظام غوښتونکی يو چې ټولو وگړو او د هيواد
 ټولو اوسېدونکو ته په ملي ثروت کښی عادلانه برخه ورکوی او دا
 د دې لپاره چې په دغې ټولني کښی چې مونږ یی په نظر کښی لرو د مال^{لکت}
 حق اجتماع ته راجع کېږی چې دخدای دخلافت په نامه یی لری،
 او فردي مالکیت په يو خاص چوکاټ کښی محدودېږی ... او که
 چېرته ټولنه او اجتماع یوې زياتې کټی او ډېر مال ته اړتیا
 ولری نو په دې صورت کښی شک نشته چې ټولنه او اجتماع
 به لومړی حق ولری .

مونږ غواړو داسې ټولنه دې منځ ته راشی چې دهغې بنسټ
 په اجتماعي تکافل او مرستې یوله بل سره پخپل عام مفهوم او

کامل مصداق باندی و درہیزی . پے دی دول چہ پے داسی
 ټولنه کښی هېڅ داسی یوونزی او تڼی وجود ونلری چه د هغه
 پے مقابل کښی یوه ډله خلک له ډېر ثروت او بډایتوب څخه کټور
 وی . او البته د اجتماعی تکافل او تعاون لمن ډېره لویه ده ...
 ځمونږ پے ټولنه کښی ئی چه پے نظر کښی لرو ، ټولنه دخپلو
 غړو د هر فرد مسؤولیت پے غاړه لری ، باید هغه د کار د پاره
 چمتو وگرځوی او هغه ته کار پیداکړی او هم د کار پے وخت کښی ئی
 څارنه اوساتنه وکړی ... او وروسته تر دې ځمونږ ټولنه د
 هر فرد د احتمالی وژناکارتیا ، ناروغتیا اونا توانی پے صورت کښی
 به تکافل پے غاړه اخلی ، پے دغه انسانی او اجتماعی تکافل کښی به
 هېڅ راز توپیر د مختلفو ډلو او ټبرونو او عقیدو د خاوندانو
 تر منځ وجو ونلری .

مونږ غواړو چه داسی یو انسانی نظام او رژیم ټینګ شی
 چه خپل بین المللی علایق او تړون د دوستی او کد شتون پے
 اساس باندی ټینګ کړی اوله هېچا سره تر څو پورې چه نسبته
 ورسره نکوی او د هغه پے ضد باندی توطئې او پلې پے نه جوړوی او

تابعین ئی نه حوروی او په حمله کښی فساد او ویرانی نه کوی او په
تولنو او خلکو باندی تپری کول روانه کښی، جنگ و نگری، او په
دښمنی باندی ئی لاس پورې نگری، حکه چه دامسک و نظام
پی له تپری کوونکو او ویرانی کوونکو خچه ده چا سره نه نښلی.

مونږ د دغه راز نظام او اجتماعی سیستم د ټینکید و غوښتنه
کوو، او اوس باید دادې و پوښتل شی چه دولتونه او تپرونه د
داسی یوانسانی نظام د جوړېدلو خچه دنړی په یو کوټ کښی و پورې
په دې حال کښی چه دغه رژیم به په وجدانی شورو احساساتو
او په اخلاقی کلکو پایو باندی ټینک ولاړوی چه د اصولی اجرا
او عملی کول په باطن کښی یو باعث او محرک لری او یواځی په ماد
نضوز باندی اکتفانکوی.

حمونږ په نظر کښی د دغه نظام جوړېدل دنړی په یو کوټ
کښی د ټول بشریت له غورچېدلو او وړکېدلو خچه د ساتنی ضامن
دی. حکه چه د نظام به د جهانی ظلمت او تیاره په منخ کښی دیوې
خلاندې او روښنای منارې په شان وی چه دهغې په ذریعه
لیار مینده کېدای شی او د صلحې او هوسای ساحل ته رسېدای شی.
نن وړخ بشریت دیوې عجیبې دوی لیاړې په سر کښی ولاړ

پانته دی فکری بحرانونو اوکله ویدی، در شتر میونو اونظامونو تزلزل
 او طرز العملونو هغه دکندي چندان ی ته رسولی دی، او بنا^{ئی}
 و پوینتل شتی چه یوه دله خلک و لی بپریزی چه یواخلاقی او
 معنوی شتریم په خلکو باندی حکومت وکری، او عدالت، هوسا^{ئی}
 او آزادی ته ینکه کری او بشریت له سرگردانی خنجه و شرغوری .

په نننی ټولنو او بشری اجتماعاتو کینی، بنائی چه یو ډول صحیح
 فکر او عقیده موجوده وی، مگر د غربی ټولنو تش والی له عقیدې
 او نظریاتو خنجه، هغوی یو په بل پسې د مادیت کندي او د مادیت^ب
 خواته و باسی، په داسی ډول چه د غی ټولنی نور نشی کولای چه دا
 بد بختی او مصیبت له خانه خنجه لپری کری او د مادیت په لمن
 کینی ونه لوپزی، حکه هغوی دا غوامری چه د صحیح فکر او
 د اند پیننو وړاندې کولو په حای، د بند پخانی او د نیزی د
 خوکو په زور نور مسلکونه او عقیدې له منجه یوسی .

مگر مونږ! ... مونږ په پوره ډول سره داسی امکان^ت
 او قوتونه لرو چه «غرب» ئی بیخی نلری . مونږ کولای شو چه خپل
 اجتماعي اوکله نظام په یوې صحیحې او بشپړې پایې باندې ودرورو
 او د پرقوی، جامع او بشپړ نظریات او افکار د نور و عقیدو او

ښوونځيو په حاي ټينگ كړه . او دا په حقيقت كښي ډېره كم عقلي ده
چه مونږ د غربي ټولنو په تقليد چه لږ تر لږه هر ډول مادي وسايل
په لاس كښي لري او ځمونږ هيوادونه ئي نلري موقع له لاسه وركړو .

زه غواړم په دغه حاي كښي يوه پوښتنه وكړم او هغه دا ده
چه : ځيني دولتونه او طوائف ولي له دغه عادلانه سر شرم څخه بېرېږي
كوم چه دايمان او عقيدې په پاي باندې ولاړ او د ټولو لپاره دا اجتماعي
عدالت غوښتونكي دي او دخپل عادلانه نظام په سيوري كښي د ټولو
ساتنه كوي ، اونه د بيزې د سوکې په زور بلکه په خپل خاص اجتماعي
سيستم او يو ډول جامع الاطرافي فکرسره ماديت له منځه وړي .
هغوي وايي که چېرته د غربي امپرياليسم او دا استعمار قواوې د
عربي او اسلامي ختيځ څخه ووځي ، يوه خلاپيداکېږي او دا خلا به کوم نسيم
ډکه کړي ، مگر که رښتيا وايي او په دې وينا كښي استعماري بد نيتي نلري
ولي نه پرېږي . دي چه مونږ پخپله د يو عادلانه او سر و غ نظام په جوړولو
چه د عقيدې او ايمان په طرز فکر باندې ټينگ او جوړ شوي وي
پخپلو هيوادونو كښي دا پيدا شوي خلا ډکه كړو ، تر څو چه دهغه د
آزادۍ او عدالت په سيوري كښي بشريت ښکلي او ښايسته شونډ وکړي .

هغوی ددغه نظام دنه جوړېدل او ددغه اجتماعي سيستم د
نه پيدا کېدل او په لياره کښې وې مستقيماً دخالت کوي. او ددغه شريتم
د منع نه را تللو مانع گرځي.

دا پروگرام، دا ترتيب او دا اصول به وکولای شي چې څه مونږ
په خاوره کښې لږ تر لږه د سلو سرتېرو ولښکرو او د لسو نو جنگي هلو
او د لسو نو عسکري مرکزونو په ځای د هر ډول وړانې کوونکو لښنو
د نفوذ مخه ونيسي، په دې حال کښې چې د لوېديځې نړۍ سر با نران،
اړدو کاوي او مرکزونه تر اوسه پورې نشي کولای چې په لوېديځو
هيوادونو دکمونيزم نفوذ بند کړي او خپل شريتمونه د تکان او
غورځېدو وڅخه وژغوري.

هو! هغوی ددغه اجتماعي طرز العمل او شريتم سره جوړېد
او په ټولو قواووسره دهغه په ضد جنگېزې، ځکه چې دا نظام د
استعمار قوه او تورامپرياليسم هم، د سوري کمونيسم په شان شري
او هېڅ ډول استعمار ته که پخواني دي او که (نيوکلناليسم)، اوسني،
په هر نوم او عنوان، د هر ډول نقشي او پردي لاندې چې وي،
اجازه اوليار نه ورکوي چې څه مونږ په اسلامي لوي هيواد کښې په
فعاليت بوخت شي.

یواځې همدا سبب دی چه هغوی د دغه عادلانہ او انسانی او
جامع الاطراف نظام، چه دتولو عقید و او فکر و نوخاوندان کولای شی
دهغه په سیوری کبني په بشپړه هوسائی شرونه وکړي، مبارزه او
نسبتہ کوی .

مگر خومره په خای دی که چیرته مونږ واقعاً کومه پوهه او
ادراک ولرو !

اوس دا حقیقت مینده کوو، حکم چه نور دا وخت رسیدلی
دی چه مونږ د بیز و کانونه په شان مقید ونه اوسو او پښی ونکړو !

اسلام مبارزه کوی :

هغه کسان چه دا گمان کوی چه دنړی نور اجتماعي ښوونځی
کولای شی چه د اسلام په شان د تپریو او تپری کوونکو او سرکښو او
ظالموسره مبارزه وکړي او د ظولتو د نا امیندو، زجر ایستونکو او
بې وزلو مظلومانو خنجه دفاع وکړي، یا پوره شک او اشتباه لری
یا کاملاً د غرض خاوندان دی او یا د اسلام او دهغه له حقیقت
خنجه په هېڅ شی باندی نه دی پوهېدلی .

داله یوی خوا !

او هغه کسان چه گمان کوی مونږ مسلمانان یو مکر د بې غور یو

او مظالموسرہ نسبتہ نکوی اود نری د خورہد لو اور نچید لولہ
 حقو قو شخہ دفاع نکوی یا پورہ پہ شک کبنی دی یا بپشکہ منافقان
 دی او یاد اسلام اود ہغہ د حقیقت شخہ یخی پوہ ندی .
 اود اد بلی خوا !

پہ اصل کبنی اسلام نچیل اساس او نچیل ذات کبنی د آزاد
 بسلاو حرکت دی ، چہ لو ہر د افراد و نرہ او بیالشی تونہی صلاح او آزاد
 لکہ خرنکہ چہ سنائی کہ چا د اسلام پہ رہا سرہ لیا رو موندلہ ہغہ
 بیالہ ہیچ نہور شخہ نہ بہرینزی اوبی د پاک خدای لہ قدرات شخہ د
 ہیچ نہور اور پہ مخکبنی د تعظیم سر نہ بنکنتہ کوی اولکہ یو مستقل
 فرد پہ شان د ہیچ دول ظلم اوتہری پہ مقابل کبنی غلی او چوپ
 نہ کبنی کہ خہ ہم د غہ ظلم اوتہری پہ دہ بانڈی نہوی او پہ یولہری
 کوت کبنی پہ یوانسان بانڈی شوی وی .

کہ تاسی کوری چہ ظلم اونا رواوی عملی کپزی اود نرہ لیدو
 چیغہ پورہ کپزی او مسلمانان د تہری کولو د مدافعی اود ظلم د فغر
 د تولو لولہ چمتو والی نکوی ، تاسی باید پی لہ ہیچ راز شک او
 شبھی خنی د "مسلمانو و کورہ" پہ وجود کبنی شک ولری ، حکمہ دانستی

کېدای چه خلک اسلام، د عقیدې او یوډول فکر په صیغه ومني،
مکر ظلم او بند یجانہ او فرار د قانون او نظام په حیث عملاً قبول کړی.
حکله چه خبره له دوو حالتونو خارجې نده: یا اسلام نشته
او یا نشته!

که اسلام نشته نو پرله پسې مجاهده او اوږده مبارزه او بیا
د خدای په لیاړه کبني، د حق او عدالت او مساوات په لیاړه کبني
شهادت او ویني توپول دی، او که اسلام نشته نو نښه یې داده
چه ټول په مقتو او راډونو او ذکر و نو باندی بوخت وی، او په سې
تسبیحو او جای نماز و پورې نښتی وی؛ سبا او بیکاه به انتظار و با
چه له آسمان نه خیر او برکت، آزادی او عدالت و ورپړی؛ مکر
هېڅکله به آسمان هم په دوی باندی خه شی ونه لپړی او پاک خدا
به هېڅ یوی طایفی سره چه خپل خان سره مرسته نکوی او خپل
خان باندی ډاډنلری او د پاک خدای قانون په جهاد او مبارزه
کبني نه عملی کوی مرسته ونکړی. «ان الله لا یغیر ما بقوم
حتی یغیر واما بافسهم»^(۱) پاک خدای د هېڅ تېر نعمت
او حالت نه بدلوی مکر چه هغوی خپله هغه نعمت او حالت
تغیر وراکړی.

(۱) الرعد - ۱۱

هېڅکله دانشی کولای چه غلی او چوپ کنبېښی، مگر هغه وخت
چه د اهيله او اندلېښنه په خارج کنبی عملی ښه او صوت مینده
کړی... او دادې خبرې معنی ده چه موب واپو: اسلام پو انقلابی
فکر او دنوی بشر جوړه وونکی عقیده ده.

هغوی چه اسلام را وړی داسې کسان دی چه په جان او
زړه سره دخدای په لیاړه کنبی په رهنبتیا سره جنگېږی، او هغه
کسان دی چه دخدای دنوم او د حقې کلې د لوړوالی او اعتلا
په لیاړه کنبی په جهاد او نریا ربوخت دی او دخدای نوم هغه وخت
د حکمې ټول مخ نیسی چه ظلم او تېری، زور او وری او زور ښودل،
له منحه وړک شى، او د هر د وړ ظلم کولو ته غوټول شى او ټول
انسانان د بن منحه د غاښو په شان یو له بل سره ورته او برابر و
او هېچا لوه په بل چا باندی بی د تقوی او پر هېږز کارې شخه فریت
او زیا تواله نه وی.

نظر د غه حساب او نظام ته، هغه کسان چه د حکمې د مخ په
په هره برخه او ټولنه کنبی ظلم او تېری په خپلو سترگو کوی، او ورسره
تر دې خپله شریبه او خپل قلم نه ښوړوی، چه د حق او عدالت خنې

دفاع وکړې، د دوی نرهارونه د اسلام له رنځه تش او خالی دی او
که د دوی په نرهارونو کې کومه رنځه پیداشي بې له خنده د حق په لپاره
کښې نښتي او مبارزې ته ولاړي دي.

که د ناسیونالیستي روح موندې ته مجبوروی چه د ظلم
او کینه ناک استعمار سره جنگ وکړي، که د سوسیالیسم روح له موندنې
نه داغواړي چه د تېرې کورنۍ بې ایتوب او ورانی کورنۍ فوډالیسم
او استعمار سره مبارزه وکړي، او که د فردي آزادي روح والی چه
د تجاوز، مطلق انانیت، استبداد او زور موندنی په مقابلې
لاس پورې کړي. نو د اسلام روح دا ټول مفاصل، وطن نیول،
فوډالیزم، زور موندل د ظلم او تېرې تر عنوان لاندې چه د ټولو
په منځ کې مشترکه اولکه ده، موندنه موندلی او په دغه وخت
کښې امر وړ کوی چه بې له جوړښت او روغې څخه بې له کوم شک او تردید
څخه، ټول سره یوځای دهغه په مقابل کې و جنگلېږي، او د اپنی
د انساني شرافت، عدالت او آزادي په لپاره کښې، د بشري مبارزې
په ډگر کې، د اسلام یو لوی مزیت دی.

هر هغه مسلمان چه د اسلام روح او حقیقت ئی موندلی وي،
هیڅ کله نشي کولای چه د استعمار ګرو سره هم فکر او یو لاس شي یا د هغو

سره مرسته اویاله هغوی سره کوم قرار داد اوترون وکری، اویاکوم
 وخت له هغوی سره دروغی او پخلا کېدوله لیاړې تخه وړاندی
 شتی اودهغوی په ضد باندې د بنکاره او پتې مبارزې نه لاس
 واخلي، حکه هر خوک چه داستعمارچیانوسره د بنمنی په زړه کېنی نلری
 او اسلامی اوملی قوتونه تر کومه حایه پورې لې چه په وسع اوتوان کېنی
 دی، دهغوی په ضد باندې په کارنه آچوی، له هر خه نه مخکېنی،
 دهیواد اوملیت نه مخکېنی د خپلې عقیدې اودین سره خیا کړید.

البته د دغه روښان اوباریک حساب سره هغه کسان چه د
 استعمار اوامپریالیسم سره د تل لپاره د دوستی ترون کوی، او
 استعمارگر و نه خانونه سپاری، اود جکړې اوسولې په وخت کېنی
 له هغوی سره مرسته اوملگرتیا کوی اوملی حاصل په دې حال کېنی چه
 خلک وږی اومضطردی هغوی ته ورښی اوپه خپلو اقداماتوسره
 دهغوی په جنايتونو او خیا نتونو باندې پردې آچوی د هغه وضع به
 په پوره ډول سره بنکاره اوروښانه وی....

هر هغه مسلمان چه په خپل زړه کېنی د اسلام احساس کوی
 ددې خبرې اجازة نشی ورکولای چه فساد کوونکی قودالیسم اوتېری
 کوونکی بد ایتوب په هوسانی اوداږینه کېنی پاته شی، اودی د هغه

نار و اوڀي اوفسا دونه ياد نڪري اودهغوي په مقابل ڪيٺي چيغيه ونه باسي
اوترڪوم خايه پوري چيئي له لاسه ڪپري په زريه، ژبه اولاس باندي
دهغوي په ضد ونه جنگلپري.

هره وريخ چي بي له جهاده تپه شي، اوهره ڪري چي بي له مبارز
نه ترسه شي، اوهر رپ اوهره دقيقه چي بي له نتيجه لرونڪي ڪا شخه تلف
شي، دمسلمان فرد په زريه ڪيٺي لويه گناه ڪنله ڪپري چي بي له پرله پسي
اوپي امان و رکولو جگري شخه دهغوي جبيره مکنه نه ده.

هرهغه مسلمان چه داسلام حقيقت مينده ڪو، نشي ڪولاي
چه دنور، اونور آوري او ظلم ناکه تپري وجود، دحکمي پي مخ باندي
ومني، اوخلک چه نري ته آزاد راغلي دي مهيتوب ته وباسي. بلکه
رهندياني مسلمان په خپل جان او مال سره دخپل پاک خدي دعوت
اوغوبنستي ته دقبلولو او منلو په لياره ڪيٺي، نريار وباسي، پاک خدي
فرمائي: «وَمَا لَكُمْ لَاتِقَاتُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا
وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وِلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا»^(۱)

اوپي دخدي په لياره ڪيٺي دپونر لوانا توانو دنجات لپاره
له زور، بنحو او ورو شخه دهغوي چه والي: اي خدي په مور دظالموله ^{ملکت}

(۱) النساء - ۷۵

او خاورې شخه و باسه او خمونيز د پاره له خپله حضوره ولي مرستونكي
و دروه، جگړه نه كوي.

كه تاسې مسلمان اوسئ همدل موبس دي چه تاسې په بشپړه
زړه ورتيا او پيا وړيتوب سره، په ټوله فدا كاري او خوښي سره، بي له
لټي او تنبلي شخه، د استعمار او امپرياليسم په مقابل كښي، اعم له شرقي
او غربي ځني، چمتو كړي او دهغه په ضد باندې مبارزې ته موجود كړي
او كه تاسې داسې نه ياستئ خپل زړه ته وگورئ، بناي د ايمان په لرلو كښي
موخپل ځان غولوي وي، او كه داسې نه وي، نو څنگه نشئ كولاى چه د
امپرياليسم او استعمار سره و جنگېزئ.

كه تاسې «مسلمان» اوسئ همدل بس دي چه تاسې د اجتماعي
خرابيو او ټپريو په مقابل كښي د قولو قواو و سره مبارزې ته پاختوي. داسې
مبارزه چه بي امان وركول، پرله پسې، بنكاره، بي له ستريا او زړه تنگي
ځني وي، او كه داسې نه ياستئ، خپل زړه ته وگورئ، بناي د ايمان په
لرلو كښي موخپل ځان غولوي وي، او كه داسې نه وي نو څرنگه كولاى شئ
چه د ظلم او ټپري سره له مبارزې شخه بېرته ودرېزئ.

او كه تاسې «مسلمان» اوسئ همدل بس دي چه په ټول توان او زړه

سره ، داستبداد او فرعونى تجاوز او تېرى په مقابل كېنى ، جنگ ته
 ولاړ شى او دهغه ظاهري قدرت دچ دوزره نه هم وړو كى او بى اهميته
 و كېنى او كه مبارزې ته ولاړ شى او د ظاهري قوې تخمه مو بېرې ته په حان
 ليار وركړه ، بيا هم خپل زړه ته يو نظر واچوى - بنيانې خپل حان مغولو
 وى څنگه د تېرى استبداد او خود خواهي سره د مبارزې د پاره نه جنگېږي .
 سياسى او اجتماعى زړه ونه ، د ځمكې په ټولو برخو كېنى هم يو د خپل
 حان د پاره د مبارزې ډكوته حاضرېږي تر څو د حقيقت بڼلو د پاره
 و جنگېږي ، مگر اسلام به په ټوله نړۍ كېنى او د ژوندانه د مبارزې په
 ټولو ډگرو نو كېنى د واقعى حق او عدالت د منځ ته را تلو د پاره ، مبارزه
 كوي ، او په دې لياره كېنى به ټولو آزادي بڼو نو كوتمد نوسره مرسته
 وكړي ، او ټول مبارزين به د يو حجابى او اجتماعى لويې عقيدې لاندې ،
 سره يوځاى كړي .

او په هغه وخت كېنى چه د عقيدې او ايمان جاوندان ، دانړى
 او ابدى قوې په مرسته ، د جگړې ډكوته حاضرېږي ، دهغوى زړه ونه
 د خداى په لياره كېنى د شهادت له مينې څخه ډك وي .
 « اِنَّ اللّٰهَ اشْتَرٰى مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنْ لَّهُمُ الْجَنَّةَ
 يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلُوْنَ وَيُقْتَلُوْنَ وَعَدَّ عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْانجِيلِ

والقرآن ومن اوفى بعهده من الله فاستبشروا ببيعكم الذي بايعتم به
وذلك هو الفوز العظيم (۱)

(پاک خدای له مؤمنانو شخه ددوی حانونه او مالونه واخیستل
چه بپشکه دوی لره جنت دی ، دخدای په لیا ره کبنی جنگل پزی ، ودی
وژنی ، او ودی وژل شی ، وعده ده دخدای چه په توریت ، انجیل
او قرآن کبنی دهغه (ج) په عهده ده او شوک دی د پروفا کوونکی په
خپله وعده او ترون کبنی له خدا یه شخه . نو خوشحال او سی په خپله
معامله او سودا باندی چه کړی موده چه دالوی بریا لیتوب دی .)

(۱). التوبة ۱۱۱

87559

د اجتماعي مشكلاتو په باره كېښي د اسلام فكر

« بشپړه مسلمانې يا هېڅ »!

هر اجتماعي سيستم د شتون په برخه كېښي يو مكملة فلسفه لري ،
څنگه چې هره طريقه او نظام د ځينو مشكلاتو سره مخامخ كېږي چې دهغه
له عملي كېدلو څخه پيدا كېږي ، او په هغه نظام باندې داسې حوادث او
پېښې راضي چې دهغه نظام د صورت ميندلو او اجرا كېدلو په صورت
كېښي دهغه د طبيعي او كفي آثارو سره ، چې د اجرا او واقعيت ميندلو
څخه ئي پيدا كېږي متناسب دي . همدارنگه د شتون د هر شرايطو
هره طريقه د حل ليار لري چې دهغې په وسيله د ځينو قوانينو د كفي
او اجرا څخه د پيدا شوو مشكلاتو سره اجتماعي باره كوي ... او دا خبره
د عقل او انصاف څخه د پوره لېرې ده چې د يو دين او قانون څخه دهغو مشكلاتو

دحل کولو غوښتنه وشی چې هغه ئی منځ ته ندی راوستلی؛ بلکه دهغو
دپیدا کولو عوامل په هغه سیستم او طرز العمل کښی پت دی چې دهغه
شرایم سره په هر شی کښی اختلاف او تضاد لری!

صحیح او عادلانه منطق وائی: هر څوک چې دیو اجتماعی طرز عمل
او نظام څخه دخپل شتون نه د مشکلاتو دلپری کولو غوښتنه کوی، بنا
چې لمړی دهغه نظام اصول په خپل عملی شتون نه کښی تر اجرا او عمل
لاندې راوی او وروسته بیا وضع وکوی چې آیا دهغه نظام د عملی
کولو له کبله د مشکلات پیدا کپری او یا له بڅه بل شانته شوی اوله منځه
وړ کپری! او یواځې په همدغه صورت کښی کیدا ی شی چې دهغو اجتماع
مشکلاتو دلپری کولو دپاره کوم چې د عملی تطبیق څخه ئی پیدا کپری له همدغه
نظامه ځنی مرسته و غوښتله شی!

اسلام یو داسی بشپړ نظام او اجتماعی طرز العمل دی چې ټولی
مختلفی خواوی ئی یوله بله سره تړلی دی.

اسلام داسی یو مسلک دی چې دخپلو اصولو او قوانینو په طبیعت
کښی دهغه فکر شتون نه دتړلو چاره په پریڅه کښی له لویدو څخه ژر میونو
او هغو مسلکو نوسره چې نه موندی په هیوادونو کښی موجود دی اختلاف
لری، داسی اختلاف چې په پوښه ډول پوخ او اساسی دی. او پې له هڅ

قسم شك او ترديد خني اسلامي نظام په نني ټولنو کيښي د اوسنيو مشکلاتو
 په پيداکولو کيښي هېڅ ډول اغېزه نه درلودله او نه ئي لري، بلکه دغه قول
 مشکلات د هغورثا يمونوله طبيعت او خرنکوالی څخه منځ ته راغلي دي
 چه په دغو ټولنو باندې حکومت لري او اسلام ئي د شروندان له ډگر څخه
 لپري کړيدی!

مگر کوم شي چه د تعجب او حيرانتيا وړ دي، هغه دادي چه د دغو
 مشکلاتو په باره کيښي، اسلام د پوښتني او اعتراض مور ډگر څي او
 ياله هغه څخه د حل ليارې غوښتلي کېږي، او يا په هغو چارو کيښي ئي
 نظريه پوښتله کېږي چه د هغو په پيداکولو کيښي يو ډگر کوچني تاثير
 هم نلري.

هو، د ډگر تعجب خای دي چه اسلام په هغو ځمکو کيښي د پوښتني
 مور ډگر څي چه په هغې کيښي اسلامي نظام نه عملي کېږي، په دغو ځمکو کيښي
 د داسې مسائلو لکه د «بنځي او پارلمان» «بنځي او کار» د زرو او بنځو
 اختلاط «دخوانانو جنسي مشکلات» او داراز نور و خبرو په باره
 کيښي بحثونه کېږي! او بيا د تعجب وړ دادي چه دا ډول پوښتني د هغو
 کسانو له خوا کېږي چه هغوی هېڅکله د اسلام حکومت نه مني بلکه د د
 خبرې په تصور کولو باندې، چه ممکنه ده کوم وخت به اسلام د جابې

حکومت په لاس کښې ونیسي، ډیر غمجن او خواشیني کېږي.
 اوله دې پوښتنو څخه هم هغه ځوابونه ډېر حیرانوونکي دي چې
 د ځینو «دیني اشخاصو» له خوا ورکول کېږي او د دغسې کسانو سره
 د اسلام د نظریې په باره کې د دې ډول مسایلو په برخه کې، هغه
 هم په داسې ټولنه او ځمکه کې چې د اسلام نظام په هغې کې نه اجرا کېږي
 سوال او ځواب کوي!

اصلاً اسلام نن وړخ په دې څه کار لري چې بنحیې دې شورې ته
 لارې شته یا نه؟ ولې د اسلام څخه پوښتنه وشي چې د نارینه وو او
 ښځو کې ون څه حکم لري؟ او د ښځو د کار کولو او یا نکلولو په باره کې
 ولې د اسلام نظریه وغوښتله شي؟ او په کلی ډول سره اسلام په څو
 مشکلاتو کې چې په یو غیر اسلامي ټولنه کې پیدا شوي او د هغې
 ټولني موجوده طرز العمل نتیجه او حاصل دی، ولې لاس ووهي؟
 ولې غواړي د ارازمسائل او د دې غوندې نورې خبرې د اسلام
 له نظریې سره سمې عملی شي؟ یدې حال کې چې اسلامي نظام او
 قانون د سیاست له صحنې څخه، د اجتماعي نظام له ډگر څخه، د دوتی
 قوانینو له چوکاټ څخه او د خلکو د ژوندانه له دائرې څخه په پوره ډول لېرې
 کړل شوي دي.

د اسلام افکار او نظریات تجزیہ نہ قبلوی ، یادې د هغه قول
 احکام په کار و اچول شی او یادې د اسلام پو اخی باقی ونه هلی شی !...
 دا چه د خینو چارو په برخه کبنی چه په دوهمه اودریمه درجه کبنی دی ،
 د اسلام فکر و غوښتل شی او په هغو غټو او مهمو مسألو کبنی چه دروندان
 او اجتماع بنسټ په هغو باندی ولاړدی ، د اسلام نظر پو ته هېڅ توجه
 ونشی ، پي له لوبو او ساعت تپری شخه بل شی نه تعبیر یزی او هېڅ مسلمان
 لره نه ښائی چه دا کار پو اسلامی کار وکنی او یا د هغه خواب ووالی ...
 نو د هغو قولنو د ورپو کو مشکلاتو خواب ، چه د اسلام قوانین نه
 اجرا کوی دادی چه وویل شی : لمړی اسلام ته په قولو چارو کبنی دخا
 وړ کړی او د هغه قول قوانین او احکام عملی وکړ خوی ، وروسته
 بیا د هغو مشکلاتو په باره کبنی چه پیدا کبزی د هغه نظریه و غواړی ،
 نه دا چه د هغو مشکلاتو د حل لیا چه دیو غیر اسلامی نظام شخه پیدا
 شوی له اسلام شخه و غواړی ! ...

اسلام په یو مخصوص ډول دخلکو روزنه کوی او د هغوی په
 منځ کبنی د منتخبو قوانینو سره سم حکم کوی او د هغوی چارې
 دیو مخصوص اساس د مخه اداره کوی ، او د هغوی د پاره اجتماعی
 او اقتصادی پاپی او یو ډېر لوس احساس پیدا کوی ، او د دغه

حساب له مخه لمړي د اسلام ټول قوانين د حکومت په سيستم کښي،
 تقنين په مواردو کښي، درونزاني په اصولو کښي اجرا کړي او وروسته
 بيا وگوري چې دغه مشکلات چه تاسو ئي يادوي په خپل حامي کښي پاتي
 کيږي او يا خپله له منځه ځي؟ مگر اسلام پخوا له دې چه د هغه اصول
 په ټولو چارو کښي د بشپړي اجرا صوت و مومي، له هغو مشکلاتو سره
 چه ديون غير اسلامي جامعي څخه منځ ته راغلي دي څه کار لري؟

دا هغه مشکلات دي چه د اسلام سالمه او وروغه جامعه
 هېڅ کله هغوته په خپلي ټولني کښي ليار نه ورکوي.

لمړي داسي يو اسلامي ټولنه جوړه کړي چه په هغې کښي د اسلام
 ټول اصول او قوانين جاري او حاکم وي، او دنارينه و او بنحو
 روزنه، په کور، ښوونځي او ټولنه کښي په اسلامي توگه سره وکړي او
 وروسته بيا هغه ضمانتونه او سعادتونه چه اسلام په شرونه کښي
 د ټولو خلکو لپاره په غاړه اخيستي دي عملي کړي، او هغه ارزښت
 او انصاف چه اسلام ئي د ټولو دپاره غواړي منځ ته راوړي، نو بيا په
 دغه وخت کښي له ښځو څخه پوښتنه وکړي چه آيا دوي دا غواړي چه
 پارلمان ته لاړي شي او ياد چه د دغو ضمانتونو او وعدو سره نور دې
 ډول کوښښونه اړتيا لري؟ ... په دغه وخت کښي له ښځو څخه

پوښتنه وکړې: آیاتاسې دا غواړې چې په مغازو او دفترونو کېښی
 کار وکړې؟ هېڅ شک نشته چې ستاسې د دغو پوښتنو ځواب
 به منفي وی، ځکه د دوی روحی او جسمی شرطونه او مقتضیات
 په خارج کېښی د کار کولو ایجاب نه کوی.

په دغه وخت کېښی له هغو ځینې پوښتنو وکړې چې آیا دوی
 غواړې د نارینه و سره کله ون پیداکړې او خپل ځانونه د ټولو
 خلکو د نندارې لپاره ښائسته او سنگار کړې؟ او یا صحیحه او
 اسلامی روزه دوی د حیوانی او شهموانی محرکاتو څخه، کوم چې حیوانا
 د شهمو په څېر دی، لږې ساتي؟ هېڅ شک نشته چې د هغوی
 اسلامی احساس او ادراک به موجب او باعث شی چې له پاک
 خدا به شرم او حیا وکړې او خپل ځانونه له فساد او ورانۍ څخه وساتې.
 کله هم ځینې خلک دا پوښتنه کوی چې یوه ډله خلک دا
 خبره کوی. زه به دا وکوم چې د اسلامی قانون دا اجرا په نامه هر کال
 د زه کونو غلو لاسونه غوڅ کړې شی... دا راښکله چې یوه اشتباه
 کېښی لویډلی، او هغه کسان چې دې ډلې ته د اسلام فقهي ځواب
 ورکوی په دوو اشتباهو اخته دی، دا په زه کونو غله چې هر کال
 نیول کېږي د اسلامی ټولني د اسلام د اجتماعي سیستم محصول

او نتیجہ نده ، بلکہ ہغوی تہول د بلی تہولنی محصول دی چہ اسلام
 ئی لہ خپل عملی شروندل نہ تخنہ لہری کړی دی ، او د هغه پہ حُای
 باندې داسی قانون ئی جوړ کړی دی چہ اسلام هغه تہ قیمت
 نہ ورکوی . هغوی د داسی یوې تہولنی حاصل دی چہ غواړی
 یوہ دلہ خلک دې دوزی او د محتاج پہ نامہ وجود ولری بی لہ
 دې حُنی چہ د هغوی د مشکل د لہری کولو لپارہ ئی یو اساسی فکر کړی
 وی . داسی تہولنہ چہ د ملیونو افرادو د استوګنی او خوراک او کالیو
 چارہ نکوی او انسانی روح نہ روزی ، او د خپل شروندل رابطہ
 د " خدای " او د " خدای د قانون " سرہ نہ تری .

هر ورو بہ پوښتنہ وکړی : چہ اسلامی قولنہ څنکہ قولنہ ده ؟
 اسلامی قولنہ ، داسی تہولنہ ده چہ د هر چا د هستوګنی حُای
 خواړہ او آغوستنہ اعم لہ کار کړیو ، بیکار ، تکرہ ، ناتوان ، روغ
 ناروغ ، زراوښ خوځنہ پہ هغی کښی ضمانت شویدی او د بیت المال
 او د تہولنی او د خلکو د چارو د ادارې لپارہ پہ کال کښی د هر چا د
 ثروت تخنہ یوڅہ لاس تہ راولی (دغه مقدار د اصل سرمایې تخنہ پہ
 کال کښی دوه نیم پہ سلو کښی دی او پہ اجناسو کښی د نزکات قانون

تفصیل ورکری - زموږ شيعه وروڼه پنځمه مني ، اوکله چرته له دې
 څخه زيات لازم وکښل شي بي له هېڅ کوم ډول قيد او شرطه څخه بېرته
 اندازۀ چه د اسلام صالح دولت ، د حيواد د استقلال د سانې او
 د ټولني د چارو د ادارې له پاره ، لازم وکښي ، کولای شي چه د خلکو
 څخه واخلي .

هو! لمړي د دغه نظام احکام اجرا کړي او وروسته بيا
 وگوري چه د محتاجو خلکو شهر خومره دي ؟ او د هغو کسانو شهر چه
 په ماره نس او د ايمان څخه په ډک زړه سره ئي په غلا لاس پوري
 کړي وي خومره دي ؟

او همدل رانژيني خلک د يوې ټولني د «خوانانو جنسي مشكل»
 په برخه کښي د اسلام د نظريې پوښتنه کوي . دوی داسي خوانان
 گوري چه په يو غير اسلامي اجتماع کښي چه د جنسي قول محرکات
 او موجبات په هغه کښي وجود لري ، عمر تېروي ، او بيا وروسته
 تر دې د دغو خوانانو د مشكله تو په باره کښي چه تل د جنسي تحريکا
 په معرض کښي واقع دي د اسلام نظر په غوازي .

په اسلامي ټولنه کښي هېڅ کله لوڅي او بر بندې پنځي اونځوي

چہ خانوئی بناستہ او جو رکھی وی، پھر کوت او هر حای
 کبئی نہ کرچی چه شیطانی فساد او ورائی جو ری کھی ... اسلامی
 تولنہ بہ ہبشکلہ رسوا او حیا و سہ و نکی فلمونہ، ناروغہ موسیقی او
 تصنیفونہ لکہ د «عبد الوهاب» او د «ام کلثوم» تصنیفونہ او
 فلمونہ ونلری ...

پہ اسلامی تولنہ کبئی بہ ہبشکلہ داسی و سح پانی، مجلی
 او نورپی نشری وجود ونلری چه پہ آزادانہ صورت سرہ، ہر دوول
 عکسونہ او شہوت بنور و نکی قصی، دجنسیت ہر ہر از خبری او
 مطالب، بی لہ پردی تخنہ خپارہ کری، اولکہ فساد جو روونکی مواد پہ
 هر حای کبئی فساد ایجاد کری .

پہ اسلامی تولنہ کبئی شراب نہ پیداکری چی دخالو حنی واک
 او عزم ایستہ کری، او شہوت کاری او عیاشی ہغوی تہ بنہ
 و رہنکارہ کری ... لندہ ٹی دا چه پہ اسلامی تولنہ کبئی بہ قول جوانان
 و کولای شی چه شہرت زردہ وادہ و کری، حکمہ چه «بیت المال» او
 عمومی دارائی «دا وظیفہ لری دھر چاسرہ، چه دوادہ کولو قصد
 ولری، لانہ مرستہ و کری .

تاسی کہ داسلام نظریہ دخوانی دلی دمشکلا تو پہ برخہ کبئی غوار

لمری داسلامی نظام ٲول اصول او احکام اجرا کری او په هغوباندې
عمل وکړې او وروسته تر هغه نه مخکښی تر هغه وگوری چه ایا کوم
مشکل د "خوانانو د مشکل" په نامه شته اویانه ؟ ...

ځمونږ په نظر کښی هر ډول پوښتنه په هره موضوع کښی چه
داسلامی احکاموله اجرا شخه نه وی پیدا، او اسلام دخلکو د عملی شونده
شخه کاملاً په یواړخ وی، داسلام شخه هر ډول پوښتنه په اسلام پورې
ټوکی کول دی لکه چه ځما په عقیده د دغه ډول پوښتنو په مقابل کښی
د هر چاله خوا شخه چه وی ځواب ورکول، داسلام په مسخره کولو کښی
شکت کول دی !

زه له هغو کسانو شخه چه نن ورځ داسلام په نامه غږ ونه پورته کوی،
چه بنځی دی نه ښائی له کوره شخه د باندې په کار بوختی شی یا نه ښائی چه
په پارلمان کښی شکت وکړی اویا ښائی چه اوږده کالی واغوندي !
سره ددی چه بشپړ احترام دهغوی سپیڅلی نیت او احساس ته
لوم، اجازت غواړم چه وایم: چه هغوی په غیر ارادی توگی سره
په اسلام ملندی وهی. او دا ځکه چه هغوی ټول مشکلات او مفاصل
په دغو څو وړو خبرو کښی منحصر کښی .

باید دهغوی ټول قوتونه داسلامی نظام او قانون د تطبیق په لیاړه

کڻي د شروندانه په ټولو اړخونو کښي مصرف شي، بايد دهغوي هدف
 داوي چه اسلام په دولتي قوانينو او د ټولني په نظام باندې مسلط
 او حاکم وي، او اسلامي رهنه په ښوونځيو او ژوندانه کښي ننوځي، بايد
 هغوي اسلام د بشپړو نظرياتو په حيث په بشپړه توگه وغواړي،
 ترخوچه اسلام وکولای شي د شروندانه په ټولو خواوو کښي خپل کار
 عملي کړي، حکه چه دا کار د اسلام په عزت او شرافت ختمېږي او
 د ديني مبلغينو او ليارښوونکو عزت او احترام په هغه کښي دي.

البته دا کار په هغه صورت کښي کېدای شي چه هغوي په خپل
 دعوت کښي اخلاص ولري او رحمت په حان قبول کړي، او که چېرته
 ئي مقصد داوي چه يواځې يو غږ پورته شي او خلک يو شهرکسانوته
 متوجه شي او په دغه حال کښي هغوي، له هر ډول خطر او ضرر څخه
 په آرام پاتي شي، نو دا يو بېل مطلب دي! ... او نه په دي خوشحاله
 يم چه کم له کمه دغه اشخاص حانونو باندې د اسلامي ډلې او ديني
 اشخاصو نوم کښي يېږدي.

د خلكو بڼه د اسلام خواته

اسلام د نړۍ او وجدان عقیده ده چه په قولنه كښي دانسان
د عمل خرنګه والي له هغه څخه موجود پزي او دهغه په اساس باندي
د ژوند نظام ټينګ پزي، داد ژوندانه نظام يولشپړ او جامع
نظام دي چه د فرد كوښښ او نړيا رايستلو سره، په كورني، اجتماعي
او بين المللي ژوند كښي ارتباط نيسي، او په دغو ټولو برخو كښي د هغه
په راز راز روابطو باندي حكومت كوي او داسي قوانين تاسيسوي
چه دغه ټول روابط منظم كړي.

او د دغه اصل له مخي امكان نلري چه، په اسلامي ژوندانه كښي
د فرد په نړۍ كښي د موجودي عقيدې او دهغه شريعت او قانون
تر منځ چه دده په ژوند باندي حكومت كوي كوم توپير راشي.
دا قانون او شريعت بي د دغې عقيدې څخه نشي كولاى چه ټينګ پاته
شي، لكه خرنګه چه كوم وخت دانسان په ضمير او زړه كښي عقیده جوړه

شی کو بنسبن کوی چه په عملی ژوند کسبی هر کار په «قانونی» بڼه
 او شکل ورنه خنځر کندی، او په دې ترتیب سره په اسلامی اند^{لښنه}
 کسبی ددغود واره و تر منځ هېڅ ډول توپیر او بېلتون وجود نلری!
 او همدغه حقیقت داضمانت کوی چه موږ د خلکو په بلنه کسبی داسلام
 خوانه خپله لیاړ و تها کو، لکه چه پخوا له دې څخه ئی هم ددغه اسلامی
 دعوت خط مشی او پروگرام دهغه تاریخچه موجودیت کسبی تها کلی دی.
 د خدای پیغمبر محمد (ص) خپله بلنه شروع کړه او
 وروسته تر هغه یوه ډله خلک ورسره یوحای شول او اسلام
 ومنلو، خپل دعوت ئی دیو «منظم کوونکی قانون» په چوکاټ
 او دیو «زمام لرونکی» په شکل کسبی پای ته ورساوه. د اسلام پیغمبر
 د قیصر کار قیصر ته او د خدای کار خدای ته پرې نښود! د دې لیاړ
 چه اسلام هر شی د خدای لپاره غواړی اوله خدای څخه ئی کسبی
 او حاکم یواځې په هغه وخت په رسمیت پېژنی چه د خدای
 قانون اجرا کړی او د شروندانه اداره د خدای د پروگرام سره
 سمه وکړی.

نن ورځ دغه تاریخی واقعیت او د اسلامی نظریاتو په
 طبیعت کسبی دغه روښانه حقیقت، دواړه یوحای څرکونه لیاړ

د خلكو په بلنه كښي د اسلام په لوري سر وښانه كوي ، او اسلام په
 من وړخ كښي بي له هغې ليارې شخه چه دهغې په ذريعه ئي پروت
 وړاندې تگ كړيدي بله ليار مخې ته نشي نيولي او هغه ليار داده چه
 د مسلمان غمې په ترسيې او د سره جوړولو كښي زيار و باسي نو بيا
 كار خپله د اسلامي شريم د تحقق ميند لوليارې ته سپري ، خود ا^{خبره}
 بايد هېره نكړو چه نن وړخ د اسلام د دعوت په لياره كښي څو نيز
 اقدامونه دي پورانه توپير ولري تر څو چه و كولاى شي دهغې زمانې
 د حال سره چه موږ په هغې كښي شروند كوو او هغو خيزو نوسره چه
 نن وړخ په ژوندون كښي منح ته راغلي دي جوړسنت ولري .
 بي له پاك خداى شخه د بل چا عبادت ، هر شى چه وي ، كه
 د پخوانيو سر و غو قصواو او هاهامو عبادت وي يا د پستو آرزوگانو
 او شخو تونو ټول ، د بشر قوتونه په داسي ليار كښي عبث او بچايه
 لگوي چه د انساني مقام وړندى . دا پرستشونه ټول ، د بشر مخه
 له صنعت او كمال شخه كړخوي او بشر د شرافت منده ژوند و شخه
 چه پاك خداى د بشري افرادو لپاره لازم كښي دي او داصلى
 وظائفو او چاروسره د بوخت كېدو او مصروفيتنه ځنى منع كوي .
 په واقع كښي د پيغمبر (ص) په زمانه كښي دا ډېره مهمه او

لمرنی خبره د توجه موردوه، او همد اخبره بنائی چه زمونږ په
 زمانه کښی هم ډېره لویه او مهمه خبره وکښلی شی، مگر نه یواځی
 د وینا او غږ ډلوله لیا ری شخه؛ بلکه د عملی لیا رښوونې او ادارت
 له حیثه ځنی هم بنائی چه دې خبرې ته ډېره توجه وشی او هغه داد
 چه زمونږ هېڅکله نشو کولای چه خلک داسې یو کار ته وبلو چه
 ځمونږ په شخصی ژوندانه کښی هغه کار تر اجرا او عمل لاندی
 نه وی او که چیرته مبلغین او لیا رښوونکی اشخاص پخپله یو داسې
 کار کښی چه خلکو ته دهغه په لورې بلنه کوی، روښانه نمونو او عملی برهان
 نه وی، هېڅکله به دارنگه تبلیغ قیمت ونلری.

او البته چه ځمونږ دنړی د موجوده احوالو او د پیغمبر
 دنهانی د احوالو په منسوخ کښی له دې کبله هېڅ ډول اساسی
 توپیر وجود نلری که څه هم ځینی وکړی داسی گمان کوی چه ځمونږ
 په نه مانه کښی کوم مجوز او موجب وجود نلری چه موند،
 درانرا از خدا یا نو د عبادت شخه دخلاصید لولیا ډله خلک
 وبلو، مگر خبره هېڅکله داسې نده، ځکه چه ځمونږ په زمانه
 کښی د مختلفو خدا یا نو عبادت دهغو مختلفو خدا یا نوله عبادت
 شخه چه د جاهلیت په دوره کښی معبود وو هېڅ کم نه دی، بلکه

کوم شی چه تغیر موندلی، هغه دخدا یا نونوع او خرنکه والی
 دی نه دهغوی عبادت او پرستش! ...
 او البته چه دشهو اتو په پرستش کبنی او د خرافاتو او
 چتیا تو په پرستش کبنی هېڅ ډول تخول ندی پیدا شوی.

دا تغیر چه مو وویل نن وړخ په خپلو اقداما تو کبنی ورتنه
 اړتیا لرو، عبارت له دی تخه دی چه، دیوتن مسلمان په جوړولو
 کبنی، یواځې په عقیدې او عمل باندی اکتفا ونکړو، بلکه سنائی
 چه د دې دواړو په ملتیا د شرونه د پاره اجتماعی پروگرامونه
 چه د اسلامی نظر یا تود اصولو په پائې باندې اوله اسلامی قوانینو
 تخه پیداوی، هم وړاندې کړو، او د دغو پروگرامونو په وړاندې
 کولو کبنی نه سنائی دې خبرې ته انتظار و باسو چه د مسلمانو افرادو
 د جوړولو او سر ورنه د پوره پایته ورسېزی ... او نه سنائی چه
 د اړو پروگرامونو خنکه چه د اسلام په ابتدا کبنی په تدبیرې ډول
 او برخه برخه او په ډیل او ورو ورو جاری وو وینو دل شی بلکه
 سنائی چه قول پروگرامونه یوځای اعلام شی، د یواځې داسې تغیر
 دی چه سنائی مونږ هغه په خپلو نقشو کبنی تر نظر لاندی ونیسواو

د احمونږ د پېړۍ داسې يوضوهرت دی چه مونږ پرته دهغه
قبوله شخه بله ليار نلرو، او دهغو طبيعي اوضا عوارتياده چه مونږ
ورسه مخامخ يو.

کله چه عظيم الشان پيغمبر (ص) خپله بلنه او دعوت شروع
کړ، په جزيره العرب کښې ټينگ حکومت، روع سيستم او
طرز العمل او ټاکل شويو اجتماعي بنونځيو وجود نه درلود. او
همدا رنگه په قوله نړۍ کښې، راز راز بنونځي چه د حکومت،
ټولني او اقتصاد لپاره پر وگرامونه ولري، په دې وضاحت او
روښانوالي چه زه مونږ په عصر کښې ليدل کېږي وجود نه درلود،
اوله همدې امله اسلام وکړای شو چه دخپل اجتماعي نظام سا
وسرو ورو اولښون کښېږدي او د شروندان په باره کښې خپلې
نظريې دهغې رشيدې اونیک مرغي ټولني درشتد او ترقی سره
چه دهغې د جوړولو په حال کښې و په همغوقد مونو او مرور ښکاره
کړې، او په پای کښې دخپل نظام له تکميل نه وروسته قول نظامونه
اوس سيستمونه چه دهغې ورځې په نړۍ کښې ئي جريان درلود، ما
کړې او پر هغو باندې غالب شې.

البته په دې خبره کښې شک نشته چه، دا برياليتوب لکه

چہ جینی خلک گمان کوی، دوسلو پہ زور نہ و، بلکہ دھغی اندیشینی
اوس پختلی فکر پہ زور و چہ مسلمانانولہ خان سرہ درلود...
داسی فکر او اندیشہ چہ دھغی و رخی فکرونہ او بنو و نخی هېڅکله
نشوای کولی چہ دھغہ سرہ برابری و کړی او و سرہ مقایسه شی.

پہ آزادی بشلو کبني، اسلامي فکرونہ او نظریات دومره لورہ
او وتلی و و چہ بشر دھغہ ساری بیخی نہ و ولیدلی، او د اسلام دغه
آزادی بشلو خاصیت ترن و رخی پوری هم، پخپل اصل
حقیقت باندی پاتہ دی، او پدی لپارہ کبني د بشر پہ تولو
اقداماتو باندی جگ والی او امتیاز لری، اوسون باید چہ هغه
پہ داسی یوه مناسبہ بنہ او شکل باندی خلکو ته وړاندی
کړی، چہ د زہانی دوکړی د منلو مورد و کړخی، او د هغه اصل پ
او حقیقت خلکو ته ثابت کړی.

پہ نننی نړی کبني، راز راز اجتماعي نظریات حکومت کوی،
او که مونږ خلک د اسلام خوانه راوغواړی، نولانہمہ ده چہ د
نور پستان، د اسلام اجتماعي نظر او فکر مفصل بیان کړی، او
هېڅ شک نشته چہ د مسلمان فرم د جوړولو او سرورنی تخنہ
مخکبني یواځی نشی کولای چہ د هغه ژوندان اصلاح کړی او

هغه وړاندې بوځي، بلکه هغه مسلمان فرد چه په دې نظريه باندې ايمان لري او هغه په بڼه توګه عملي کوي او د ژوندانه په ټولو برخو کې دې په تحقق ميندلو کې زيار وياسي، پخپله کولای شي چه د دې نظريې وړاندې تک په غاړه واخلي، او بېشکه نن ورځ د مسلمان فرد روڼ دې ته اړتيا لري، چه هغه د اسلام د اجتماعي نظريې يا توخه پوره پوه او واقف وي، د دې لپاره چه بي د داسې نظريې له وړاندې کولو څخه چه هغه د ننني عصر د ژوندانه سره تطابق ولري « ديني وجدان » ته حالي لکه چه « انساني حرکت » وجود نه مومي.

هغه کسان چه موندني د اسلام په لورې غواړو، نور داسې سيستمونه او بنسټونه کوي چه دخلکو د ژوندانه واکي ئې په لاس کې نيولي او نه ئې پرېزي دې چه دهغوی رفتار او عمل په پوره ډول سره - اسلامي وي، او دا ځکه چه د ژوندانه اوسني پاي د اسلام په بنسټ باندې ټينګي ندې. او همدا سبب دې چه دهغوی ديني وجدان د عملي ژوندانه له معکوس واقعيت سره تصادم کوي، او دغه وجدان او عمل تصادم، په پای کې د بشر افراد داسې يوې مرحلې ته راکاږي چه اسلام هغه مرحله پخوا له پخوا خلکو ته بنودلی او دهغې نقشه ئې استلې ده، خو که يواځې موندلو کولای شو د اسلام حقيقي بڼه خلکو ته ور وپېژنو.

او نظر دی خبری ته بنائی چه داژوندون په سنکارة اور و بنانه دول
 خلکو ته و سر و بنودل شی تر خوجه دهغه دخارجی وجود او تحقق میند
 لپاره مسلمان افراد په پوهه او سنکارة دلیل سره لانه اقل مات و کړی .
 او ددغه اصل له مخه نن و سرخ دا خبره کافی نده چه مونږ خلک
 د اسلام، قرآن، د خدای احکام، اسلامی قانون، د اسلام حکومتی
 نظام یا د اسلام اجتماعی سیستم ته په نامعلومه توګه سره راغواړو .
 دخلکو بلنه به ددغه راز کلی مسائلو د منلو لپاره بی له دی شخه چه په
 ماغزو کښی ئی یو رو بنانه او مفصل مدلول پیدا شی صحیح او کتور
 نړوی .

په پر ضروری چه مونږ د اسلامی افرادو د روزنی او پالنې
 لپاره مرکزونه ولرو . داد کار بنسټ او اساس دی . په دی مرکز
 کښی دی هغوی په پوره ډول له دغو حقایقو سره آشنا شی چه ؛
 دیو اسلامی ژوندون بشپړه پڼه چه ددوی دینی وجدان دهغی
 خواته دوی را کانی او بنائی چه دهغی په تحقق او پیدا کېدلو
 کښی کوښښ وکړی خه شی دی ؟ . . . او البته دا پښند کالوی او
 معرفت، بنائی چه دا اجتماعی نظریاتو د بنودنی په شکل عملی شی
 تر خو خلک د اسلام دهغو اجتماعی نظریاتو په برخه کښی صحیح

معلومات ولری چه دثروندا نه قول اړخونه اود د لوانو افراد
روابط او هغه پاپی چه عمومی شروندون په هغې باندې ولاړدی،
په هغې کښی داخل وی .

دایو داسی پروگرام نه دی چه بل وخت ته وخت ول شی
او وایو چه دا کار به د اسلامی حکومت له جوړیدلو څخه وروسته
عملی شی ځکه چه اسلامی حکومت، یواځی په هغه وخت کښی
جوړیدلای شی چه خلک په عمومی ډول اویائی ډیره خبر، د اسلام
له نقشی سره دثروندا نه په باره کښی ښه معرفت پیدا کړی او پوهیږی
چه که چیرته اسلامی شروندون شروع شی ددوی در وابطو،
حقوقو، تکالیفو او وظایفونو او شکل به څرنگه وی؟

هېڅ کله دا خبره کافی نده چه مونږ نن وړځ خلک په لښه
او اجمالی ډول سره لکه د پیغمبر (ص)، د زمانې په شان د اسلام
خواته راوبلو، ځکه چه په هغه وخت کښی داسی اجتماعی او متضاد
ښوونځی چه اسلامی ښوونځی اود دعوت سره مخالفت او مقابله
وکولای شی - وجود نه درلود .

او اصولاً اوس، چه اسلامی نظریات له ټولو نورو هغو نظریاتو
څخه چه بشریت یی نن وړځ پېژنی، ډېر لوړ او مخکښی دی، نوموړی

هغه ولي خلكوته وروپاندي نكړو؟ او په كوم وخت كښي چه
خلك د اسلام خواته راوغواړي و ولي د هغه اجتماعي نظريات
په دي حال كښي چه د وخت اوضاعو او شرايطو ته هم
وگور و د فني ژوند سره تطبيق نكړو.

حُمونږ ليار او وطن العمل

داخوان المسلمينو حرکت اوليار، يوه ښکاره اور وښانه ليارده چه په هغې کښې هېڅ ډول کوبڼ والي او ابهام نشته. مگر سره د دې داخوان المسلمينو له محیط څخه د باندې او په هغو کسانو کښې چه حُمونږ تشکيلاً توسره ارتباط او علاقه نلري داسې کسان ډېر لږ دي چه د دغې ليارې حقيقت څرنگه چه دې کشف او درک کړي.

داخوانو ليار هماغه د اسلام ليار ده.... په اسلامي اصولو او پايو باندې د ټولني ډبر يا ليتوب ليار ده. اوله همدې کبله بايد لمړې د اسلام اصول او پايې وپېژندل شي: او د دې وويل شي چه اسلام داسې يوه عقیده او يو ډول فکر دی چه «قانون» له هغه څخه صورت نيسي او هماغه قانون په اساس باندې «اجتماعي» نظام ټينگېږي... مگر کومه خبره چه په دې ځای کښې د توجه وړ کړه چې د ده هغه داده چه اوس په اسلامي ممالکو کښې غير اسلامي اقليتونو چه

شروندون کوی اور از راز عقاید او افکار لری، ددغو اقلیتونو
حال به د اسلامی اصولو د اجرا کپد لو په مقابل کنبی خرنکه وی او نتجه
به ئی خه شی؟

له نیکه مرغه اسلامی نظریات ددی پوښتنې په جواب کنبی په
سنگاره او آسانه توکه سره والی: د اسلام اجتماعی نظام د مذهبی
اقلیتونو د پاره چه د بیعت په توکه او سپړی د عقیدې د بشپړې انزاد
ضمانت کوی او په افکارو، دعاگانو او عباداتو کنبی او همداراز د هغوی
د داخلی شرونده په کیفیت کنبی هېڅ ډول شرکت له اسلام سره نه پیدا
کوی بلکه د اتول شیان، د هر اقلیت د عقیدې او ایمان سره سم
عملی کپړی او اسلامی دولت له هغوی خنې په هېڅ یوه کنبی کوم ډول
د خالت نکوی مگر د «عقاید و دساتنې قانون» په چوکاټ کنبی چه د
هغه کیفیت او خرنکه والی د دغه اجتماعی نظام په سیوری کنبی به د «اسلامی
عقیدې» له وضعیت خنجه دانه وی او په بل روښانه عبارت سره داچه،
د اسلامی عقیدې او دنورو مذهبی عقیدو خاوندان به له یو قانونی
حقوقو خنجه کپورشی. مگر کوم قوانین چه باید په ټولنه کنبی اجلاشی او
د اجتماعی ارتباطاتو مشکلات (پرته له شخصی داخلی احوالو او شخصی
شرونده چه ټولنی سره هېڅ ډول ارتباط لری) باید ټول د اسلامی

اصولوسره برابروي، او په حقيقت كښي ددغه قانون نقش اولوړيني، د اقليتونو په مقابل كښي، د هر بل قانون څخه، چه د اجتماعي ژوندان اصول برابروي، ښه او زيات دي. اسلامي اصول پخپله جنائي، مدني، تجارتي او بين المللي قوانين لري چه په اخلاقي او معنوي پايو باندي ولاړ دي او د ټولو اديانو خاوندان هغه مني، نو ځكه، اسلامي قانون د مسيحيت او يهوديت روح ته له فرانسوي قانون څخه نژدې دي كوم چه نن ورځ ځمونږ په سرنوشت باندي حكومت كوي او زياتره د پخواني روم بت پرستي او مادگيري په قانون باندي مستند دي، نه د مسيحيت په واقعيت ...

نو كه چېرته په اسلامي نظام كښي د عقيدې او د مذهبي دودونو د ترسره كولو آزادي، د داخلي ژوندانه د قانون آزادي او شخصي احوال تضمين شو، او د دغو آزاديوساتنه ددغه نظام د پروگرام اساسي جز، وگرځېد، او كه د اسلامي شريعت مبادي او اصول، دنوي قانون ايسودني لپاره داسې اساسونه كښېښودل چه اوسنيو قوانين ايسودونكو پخپله، په دې خبره باندي اعتراف وكړ چه دا قانون او اصول د هغه مدني قانون څخه چه د پخواني روم له قانون او اصولو څخه پيدا شوي دي (او د غربي جوامعو كرنه لار تعيينوي) دېر ښه اولوړ دي، نو كله چه د ټولني

مدنی، تجارتی اور جنائی قانون داسلامی شریعت له انسانی اصولو تخه
وتلی اور جو ریشوی وی، د مذهبى اقلیتونو خنی دکوم یوه دپاره نقصان
اوتوان پېښوی؟

نودیوتن مسیحی لپاره، مثلاً داچه حکومت خپل قوانین له اسلامی
شریعت تخه واخلی اویا دفرانسوی قانون له مخه جوړ کړی تخه توپیر لری؟
په دې حال کښی چه فرانسوی قانون دیوتن مسیحی دپاره، له هغو حقوقو
تخه چه اسلام هغه ته تضمینوی تخه نریات ندی تا کلی، اودهغه په
سیوری کښی نریات له هغو حقوقو خنی چه داسلام شریعت دهغه ددینی
وجدان اومخصوصو عبادتونو اوشخصی چارو کښی ورکړی نشی موندلای
داسلام دی چه دهغه په دغو مسائلو کارنلری بلکه دهغه تضمین او
ساتنه په داسې ډول سره کوی چه ترهغه پورته متصور ندی.

حتی په جنائی، تجارتی اومدنی قانون کښی هغه خیزونه چه په
دینی عقیدې پورې تړلی دی اویا له هغې خنی پیداوی، داسلام
مسلك، په پوره ډول سره ددې خبرې مراعات کوی چه په هغې برخې
کښی هم مذهبى اوسمی اقلیتونه هغو شیانوته مجبور نکړل شی، کوم چه د
هغوی له عقیدې سره تماس لری. دمثال په ډول دې وویل شی:
چه اسلام په مسلمانانو شراب حرام کړخولی دی اوشراب خوار مسلمانانته

ئى پەمخسوسە تۆكە جزا تاكلى دە ، مگر كە چپرتە پە اسلامى قولنە كىنى داسى
 يواقلىت موجودى چە ددوى مذھبى عقىدە ، دشراب خورلو واجازە
 ورتە وركوى دشراب چىنلو پە مقابل كىنى هغوتە جزانە وركوى ، (البتر سنا ئى
 چە داسلامى قولنى دظواهر و مراعات و كرى) . اوهمدا رنگە اسلام ،
 شراب او بد خناور د رسمى مال پە نامە نە پىزنى او هغوتە ئى مالى قىمىت
 ندى وركوى ، پە داسى معنى چە كە يو مسلمان فرد شراب او يابد خناورا
 (خوك) ولرى او هغە خوك لە منخە يوسى - نە كومه جزا لرى او نە دتاوان
 عوض لرى . مگر كە چپرتە دغە خيز ونە ديو داسى فرد مال وى چە د هغە
 دىن دشراب او خوك داخىستلوا او خر خولو واجازە وركوى بى شكە
 خوك چە د هغە د تلف كولو سبب كرى متجا و نر كىنل كپزى او بابد چە
 د هغە تاوان وركرى .

اوهمدا رنگە دە دىزكات خبىرە : چە داسلام لە نظر خىزمەت هم دمالياتو
 پە عنوان كىنل كپزى اوهم دعبادت پە خاى . اوهمدا اسبب دى چە
 دنور و مذھبونو خاوندان كە چپرتە هغوى پىچىلە دىزكات پە وركولو
 خوبى نە وى ، اسلام هغوى دغە كارته مكلف نە كنى ، بلكە هغوى
 دىزكاتە پرخاى ، داسى ماليات وركوى چە دعبادت او داسلامى
 مذھبى فرىضى معنى نلرى تىز خورچە هغوى ديوپ اسلامى فرىضى پە

پر حای کولو باندی مجبور نشی . اولبتہ چہ ہغوی داجتماعی حال پہ
 نامینولو کبئی برخہ لری او باید چہ شریک وی ، حکمہ چہ ہغوی پخپلہ د
 اجتماعی حال دسبہ توب او دھوسائی لہ ثمراتو تخنہ چہ زکاتہ دھغہ
 لپارہ تا کل شویدی کتہ اخلی ، او دھدغی لیاری تخنہ دعوئی آرامی
 او اجتماعی تضمینو تخنی استفادہ کوی .

او پہ دغہ ترتیب سرہ کور وچہ اسلامی نظام د آسمانی ادیانو
 دتا بعینو پہ برخہ کبئی ، نہ یواچی پہ شخصی مسائلو کبئی ، بلکہ دجنائی ،
 مدنی او تجارتی قانون جوړولو پہ پراخی ساحی کبئی ہم دوکرو و
 دپرو و کو وجدانی احساساتو تہ کتلی او پہ نظر کبئی ئی نیسی او
 داکار پہ حقیقت کبئی دومرہ جگہ او عالی مفکورہ دہ چہ جسمونب د
 نری لہ قوانینو تخنہ ہبش یو قانون لہ ہغہ تخنہ نشی پورہ کپد لای او حتی
 چہ ورہ سرہ نشی برابرید لای .

لہ بدہ مرغہ موږ کور وچہ د « اسلامی حکومت » د خرنکہ و
 پہ بارہ کبئی خصوصاً د جزاء پہ برخہ کبئی کمر اہ کوونکی او دسوغ
 پرو پاکند ونہ پہ ہر کوټ کبئی خپارہ شویدی ، او د مثال پہ دول
 مغرضینو دغلہ دلاس پری کولو پہ موضوع کبئی ، دپری حیرانوونکی
 دسوغی قصی جوړی او خپری کپیدی ممکنہ دہ بی خبرہ خلک داسی

فکر و کړې چې د اسلامي حکومت د جوړېدلو سره به سم د لاسه، په
 زهرا و خلک وليدل شي چې لاسونه به ئې پرې شوي وي، او دا
 يو چټي او غلط فکر دی. اسلام په هغه وخت کېني د غله لاس غوڅوي
 چې د ژوندانه ټول مادي وسايل ئې د ټولو خلکو لپاره چمتو کړي وي،
 خواړه، کالي، داستونکني حاي او د ژوندانه نور ضروري اسباب ئې
 ټولو وگړو ته تيار کړي وي، او په دغه وخت کېني که چېرته څوک ژوندانه
 د تا مین نه وروسته، بيا هم تېري کوي، نو د هغه لاس پرې کېني
 او د دې لپاره چې دې بې شکه بې له دې حېني چې کوم رېښتيا ني اضطرار
 او اړتيا ورته پېښ شوي وي، غلانه ئې لاس پورې کړې دي، مگر که
 چېرته د مجبورت او اضطرار اشتباه منح ته راغله نو د شرعي حد له
 اجرا او لاس پرې کولو څخه صرف نظر کېږي او دغه سړي په مناسبو
 تنبهاو سره لکه بندي توب او نور اصلاح ته رابلل کېږي. او په دغه
 ترتيب سره بايد وپوښتل شي: ديوتن مسلمان يا غير مسلمان د پاي
 څه تاوان او ضرر دی چې دغه اجتماعي نظام جوړې شي؟ او هر کله چې داسې
 يو قانون تراجرالاندي نيول کېږي چې د، سر وځ اوله امنيت او هو
 څخه ډډک ژوندانه طبيعي اصول تضمينوي نو په دغه صورت کېني کوم شي
 د دې باعث گرځي چې خلک د دغسې سيستم د راتلو څخه وېره او غم ولري.

مونڊ غوار وچ ٽول خلك په اسلامي روزني سره، وروزل شي،
لور او انساني اخلاق زده كړي او بياني په كار واچوي، ترخو وگولاي شي
چه قانون په بشپړ اخلاص سره اجرا كړي او په بنكاره او پته كښي پاك
خداي ناظر او تماشا كوونكي وگڼي او په خپلو چارو كښي په يولوي هد
او مرام پسې روان شي...

نو نظر دغه ته، په اسلامي ټولنه كښي به خه ضررونه اقليتونو ته
ورسپښ شي؟ ... واقعي او آسماني اديان هغه خيزونه غواړي چه
اسلام ئي غواړي. او هم دا اسلام په شان د بشر روحي پاكوالي ته هڅه
كوي او د دې لپاره چه يوې لويې مرتبې او خدايي او پورته مقام ته ئي
ورسوي راغلي دي...

اخوان المسلمین هم دارا غواړي چه دا اسلام قوله نري چه
ځمونږ لوي هيواد دي، دهر ډول استعماله قيد خه خوشي شي.
البته دا اسلام له نظره دهر هيواد دخلكو وظيفه ده چه خپله خلكه
دغه استعمال خه وساتي، او په دغه كار كښي يوله بل سره مرسته وكړي.
او مونږ نه پوهېږ وچه ځمونږ دا غوښتنې دهغو كسانو د پاره چه
د (ناسيوناليسم) د قوميت غوښتونكي دي خه تاوان لري؟ په دې
حال كښي چه اسلام د ناسيوناليزم ټول لور او انساني هد فونه او مرامونه

بر سپره، پر هغو عالی انسانی مرامونو چیر په ناسیونالیزم کښی نشته
 موجوده وی او په ژوندانه کښی تحقق ورکوی، نو بیا هم د اړوندتښته منځ ته
 راځی چه د اکار ناسیونالیستونو او اقلیتو ته څه ضرر او تاوان لری؟ په د
 حال کښی چه اسلام د ټولو ټولنو د آزادۍ لپاره هر ډول استعمار په
 مقابل کښی مبارزه او نښته کوی.

له دې څخه د پر تعجب ورهغه موضوع ده چه په هغی کښی د پر
 بی خبره خلک د اخوان المسلمینو په باره کښی په اشتباه کښی لوبېدلای!
 هغوی والی: څرنگه چه اخوان المسلمین د اسلامی او په اصطلاح
 کښی د یومذ هبی حکومت غوښتونکی دی، نو په حقیقت کښی غواړی
 داسی یو حکومت منځ ته راشی چه د قاهرې او د الازهر علماء، د خلکو
 د ژوندانه په چاړو او احوالو کښی دخالت وکړی! او حال دادی چه
 اخوان المسلمین هېڅ وخت داسی یوه ادعانه کړی.

اخوان المسلمین د یو اسلامی حکومت، یعنی د اسلامی شریعت
 او قانون د اجرا کپد لو غوښتونکی دی، او د اسلامی د روښانه قانون
 او شریعت اجرا کول، دې خبرې ته اړتیا لری چه یوه مخصوصه ډله،
 دهغه واکي په لاس کښی ونیسی، او اصولاً په اسلام کښی یو خاص دینی
 هیئت، یعنی د مسیحیت په شان مخصوص روحانی پلرونه وجود لری

چه قول کارونه په لاس کښی ونیسی، بلکه کومه وړخ چه د اسلام اصول
 او قوانین «اجرا» شول په هماغه وړخ کښی - اسلامی حکومت جوړه
 شوی دی، بی له دې ځنې چه یوې مخصوصې ډلې ته کوم خاص فکر
 شوی وی ...

له دې څخه پورته، داخوان المسلمین د ډلې تشکیل خپله شاهد
 دی چه دا خبره داسې نده، چه ځینی خلک گمان کوی، هو! داخوان ^{مسلمینو}
 په تشکیلاتو کښی ټول طبقات، دوگرې وټول آزاد افراد د برابرانز ^{مو} علا
 او مشغولیتونو خاوندان شرکت لری، او څنگه چه دا تشکیلات مختلفو
 افرادو څخه جوړ شوی دی، نو په واقع کښی دیو دینی هیئت جوړیدل،
 په هغه ډول چه په اروپا او یانور، وځایونو کښی شته اصولا جریان نلری،
 او نظر دې ته په دې باره کښی داسی تلقی کول او غږ پورته کول چه گویا
 اسلامی حکومت هماغه د روحانی پلرونو حکومت دی! بی دخلکو ^{گمراه}
 کولو او د افکارو دخرابولو څخه، بل مطلب او هدف نلری، او د اروپا ^{گند}
 د حقیقت سره یو ډېر جزئی ارتباط هم نلری.

داخوان المسلمینو لیاړ او تمدن یوه روښانه لیاړ او ښکاره ^{مد}
 دی، په دې لیاړه کښی یو ډېر وړوکی کورنوالی او پټوالی نشته، مگر له
 بده مرغه د اسلام له حقیقت څخه پخبری او ناپوهی، د دې خبرې باعث

اوسبب گره چبدلی دی چه ، یوه دله گمراه او د فاسد غرض خاوندان ،
داران دروغی قصی او چتی خبری خپری کسری او په پوره تأسف سره
حتی په اسلامی خاورو کسبی هم یوه دله په اشتباه او سودا کسبی وغورجوی .
رینتیا او انصاف دا ایجابوی چه ووايو : داخوان المسلمینو لیاړ
او تمدن داسی لیاړ او تمدن دی ، چه په هغه کسبی یو عالی نهضت
پرته له تعصبه میندل کېدی شی - او هغه خلک چه ددغی لیاړی پند
توطئه جوړوی پخپله متعصب او مغرض خلک دی یا دومره جان
اوناپوه دی چه پخپله هم نه پوهېږی چه خه وائی او خه غواړی ؟

د اسلام تر پيغ لاندی

د مصر اجتماعی دلو او حزبونو خپل پروگرامونه، کوم چه د معاصر
اجتماعی بنوونکیو له مخې جوړ کړي و و خپاره کړي او «اخوان المسلمینو»
هم خپل هغه پروگرامونه چه له اسلامی اصولو څخې اخیستل شوي و و
اعلام کړي، او په دی ډول د هغو چټی او پر دیو پروگرامونو او د دغو
قیمتدارو، ساده و، سپیڅلیو او منتخبو پروگرامونو، چه روښانه
او ځلانده سابقه لري او وکړي و ته د ترقی او مخکښی تگ ښودنه کوي
خلکو ته د دغو دواړو پروگرامونو تر منځ توپیر او بېلتون روښانه
او څرگند شو.

ډېره موده کېږي چه مودې خلکو ته وایو: د اسلام قیمتدار
او ټینگ اصول او مبادی - له ټولو مبادیو او اصولو څخه، کوم چه بشريت
پېژندلی دی - سابقه لرونکی او مترقی دی، اوله هرې بلې وسیلې
او اجتماعي طرز العمل څخې ئی، قدرت اولوړه والی ډېر دی او د نړۍ
او انسانیت له لحاظه په نور و ټولو تعلیماتو او قوانینو باندې لوړوالی لري.

دېره موده کېږي چه موز خلکوته وايو، کوم افراد چه اسلام
 دهغوی روزانه وکړي، لکه اوبه ورکړي شوي فولاد په شا، تېنگ
 او کلک او قوت مندوی، چه هېڅکله سستی نه قبلوی اود مشکلاتو
 اوسختيو په مقابل کېږي! دېر مقاومت او ټينگار لري، اود چارو
 په تنظيم او اداره کولو کېږي، دېر همت او بشپړه اړاده په کار چوي، او
 دا ځکه چه دوی د پاک زړه او وجدان پناه ليه ساتل کېږي اود دوی
 دين دهغو ساتندوی دی، اود دوی هدایت اولیار میندل د
 قرآن په ذمه اور ناسره کېږي: «ان هذ القرآن يهدى للتي هي اقوم»
 دا قرآن، بنود نه کوي دهغې ليارې او طهر العمل چه دېر تېنگ
 او پوخ دی.

او اوس د دې خبرې لمرې فرصت پيل شویدی، چه د
 اسلام اجتماعي اصول او مبادي، په يوڅه تفصيل او وضاحت سره،
 وړاندې شي، ترڅو دهغو حوزو نو د پير وگړو مونو په مقابل کېږي چه
 خلک حاشته راغواړي خپل قيمت او اهميت ښکاره کړي، او هغه
 حقايق چه موز له دېرې مودې څخه را پدېخوا خلکوته ويلي دي، او
 برسېره په هغو کسانو چه دهغوی په سترگو باندې پردې نه وي
 او هغوی منلي دي، نور وټولو خلکوته هم ښکاره شي.

د اسلام د ليارې بلونكي چه د بشپړې، او د هرې خوا د تصفيې
 غوښتونكي دى او غواړي چه دې تصفيه كښي د فاروق د وړانيو
 او فسادونو ملكري او مرستونكي داخل وي (د استاد مطلب شاه
 فاروق و) دوى پخپله هېڅكله په يو ډېر کوچني جنايت او خيانت
 باندي لگړ او متهم نه وو، اوله دې حقيقت څخه هېڅ انكار نشته.
 مگر بايد په دې باندي وپوهېدى شي چه څرنگه عوامل د دې
 خبرې باعث او سبب گرځېدلى دى چه د خيانت گرو لاسونو د
 تېرې او تورې دورې په شان په خپل خيانت كارې باندي بوخت
 دى او خپل كار ته ئي ادامه وركړې ده! ... ولې خيانت كار او
 مغلوب حزب بوند «تصفيې» په موضوع كښي مخالفت كوي، او د
 عضوي او اغماض غوښتونكي دى؟ ولې هغوى د عادلانه قصاص
 او جزا ځنې، له پاكي او رڼا ځنې، د مفسدينو په باره له پخپله
 ځنې، په هر مقام او رتبه كښي چه وو، او هره وظيفه ئي چه لرله او په
 هره اندازه پيسې او ثروت چه لري، طرفداري نكوي او د
 «تخفيف» او «بښلو» غوښتونكي دى!

د اسلام د ليارې د بلونكو او دعوت وركوونكو روح،
 هېڅكله په اړستو كراسي او كاذب اشرافيت، او طبقاتي امتيازات

نه شتی لکړه کېدای، هغوی دمطلق مساوات غوښتونکی دی کوم
 چه دحاکمې طبقې دجکوالی او بادارې قصې له منځه وړی، او د
 آمرانو، وزیرانو، نجیبانو او لویانو دپاره، بې دوکړه و له عمومي محکمو
 څخه کومه مخصوصه محکمه نه جوړوی، او دارانزکسان دعامو وگړو
 سره یوشان کښی. هغوی په پوره ډول سره غواړی چه ټول خلک
 بې له هېڅ کوم امتیاز څخه - د معمولی او عمومي محکمو په مقابل
 کښی ودرېزی او دټولو په باره کښی ئی - یوشانته فیصلې او
 تصمیمونه ونیول شتی.

اسلام دحکومت درئیس او دهغه د هېڅ یو ملگری او
 مرستونکی لپاره یوه زیاتنه او امتیازی برخه په مال کښی، په قضاوت
 کښی، او یا په یو بل شتی او کار کښی نده ټاکلی او دهغوی حق د
 عادی افرادو او عامو وگړو له حق سره برابر کښی.
 او دا هغه اسلام دی چه موږ ئی غواړو او خلکو ته دهغه
 په لورې بلنه کوو.

مگر د مصر حز بونه هېڅکله د اجرت نلری چه داسې یوی
 اندېښنې ته په خپلونزې ونو او ماغزو کښی حای وکړی - او
 دادې لپاره چه د مریتوب روح لاتراوسه پورې ددوی په روح

او زہارہ کبئی لیاسر او اغیزہ کرہا او دوی پہ موروثی ٹوکہ! یو
 نسل پہ بل نسل پسپی، دمرہیتوب پہ اساس باندی! سروزل شویدا!
 داسلامی لیاری بلونکی او دعوت وراکونکی دخلکوسرہ کومہ
 مجاملہ او دول و دیپ نلری او د موجودہ و مشکلا تو پہ بارہ کبئی،
 خلک جورہسنت او موافقی تہ ورسرہ نہ مجبوروی۔ حکمہ چہ ہغوی
 مینہ پوہپزی چہ پہ مصر کبئی۔ اوسنی او موجودہ مالکیت
 ناسرو او حرام مالکیت دی۔

(دغہ مرہیتوب پر تہ لہ اسلامہ پہ تہولو جوامع کبئی، کہ شرقی د
 کہ غربی موجود دی او یواحی ہغہ وخت لہ منحنہ تلای شی چہ پہ وکرو
 کبئی اسلامی وجدان شروندی او پہ قولنو کبئی اسلامی اخلاق
 او قانون تطبیق شی۔۔ مترجم)

داسپی مالکیت دی چہ دکرہنی او زہارعتی حکم کو خنہ دریمہ
 برخہئی دفاروق او دہغہ دکورنی او دملکرو پہ واک کبئی سپارلی
 دہ!۔ او بیہم نہ پوہپزی چہ دی دلپی۔ دا حکمی او ملکونہ د
 خپل غورنیکہ لہ (کورہ) ندی ساوہا، بلکہ ہغہئی دمصر د
 لاس خنہ نیولی او تالا کرہی دی او دہغولیا سروحنیئی چہ شریعت
 او قانون ہغہ پہ رسمیت او مشروعت ندی پترندالی او نہ پترنی

لاس ته راوستلی دی . اوله دی کبله دولتی ادارو- بزرگه طبقه د
 مریتوب په دول استعمال کری ده د محکمو خاوندان او بزرگان ائی
 له خیل مشروع حق تحزبی برخی او محروم کری دی . او همد سبب دی
 چه اخوان المسلمین د محکوم مالکیت د معلومولو ، د مالک او اجاره
 په منع کبنی درابطی د خرنکه والی او کیفیت د معلومید لو تقاضا کوی او
 د مزایعی د هغی طریق د اجرا کید لو غوینتونکی دی چه د اسلامی مقصد
 او احکاموسره برابره او د اسلامی اجتماع د عدالت ضامن دی ...
 هغوی دا عقیده لری چه دا دول نقدی یا قرضی اجاره - خلک د
 پورا د دروند پپتی لاندی راوستلی او په اجاره دارانو باندی له
 اندازی نه وتلی ظلم او زور روا کنی او باید چه تغیر ومومی .

دا هغه خبره ده چه د خدای حزبئی والی : اوس دی کتل
 شی چه نور خلک شه والی ! ... هغوی د اوسنی فردی مالکیت په مقابل
 کبنی پتہ خوله نیولی ده - ددی لپاره چه خیل حانونهئی هم په خطر کبنی
 دی ، او ددی لپاره چه هغوی - پخپله دخلکو وینی حبسبیلی دی او
 ددی لپاره چه هغوی پخپله - داسی فودالان دی چه اوسنی مصر
 غواری د هغوی له بد بختی شخه خلاص شی او د نا آرامی او خپکان او

له اوبډو مودوخني ورسو سته يوخه په هوسائي او راحت سره ساو با^{سي}!
 د اسلام د لياره بلونكي او دعوت كوونكي ورسو سته تردې د
 عواندو د وضعيت د سروبنانه كېدلو او د دولتي كارگرو د حقوقو
 تر منځ او ياد كارگرو د حق الرجمو په منځ كېنې د پر توپير او فرق له
 منځه وړه او غوښتنه كوي. هغوي غواړي چه د شونډانه لږه اندازه
 وسائل د ټولو لپاره موجود شي او دا «د شونډانه لږه اندازه وسائل»
 عبارت له كافي خوراك، ضروري پوښناك، دهستو كني دپاره
 مستريح حاي، وړيا دوا او تعليم - او د ناروغۍ، ناتواني، د زړېدو،
 او بېكاري په وخت كېنې د اجتماعي ضمانتو نوخني مستفيد كېدل
 دي. كه چېرته د زكاته مال د دغه منظور دپاره بس نه وي، د اسلام
 صالح دولت بايد د بده ايانو زياتي مالونه او زياتي شتوالي او دارايي
 واخلي، او د عامه وړ او محتاجانو په مصالحو كېنې وگوي او په كارني
 واچوي... دا حق غوښتونكي او حق ويونكي ډله همدارنگه په ټكنونو
 كېنې د بزرگرو د غريبيتوب او ددوي په باره كېنې د كارگري د صحيحو
 قوانينو د تطبيق، او د كارگري د اتحاديو د جوړولو د آزادۍ غوښتونكي
 دي.

مگر احزاب!... هغوي په دې باره كېنې شونډې نه بنوري او

خانوونہ ئی غلی نیولی دی ... دختہ دپارہ ؟ ددی لپارہ چہ هغوی - حتی
 هغه حزب چہ خپل حان داکثریت حزب او ملی حزب گہنی پہ کوم خت
 کبھی چہ مونہ دبزگرو حق دکارگرو پہ اندانراہ و غوسبت ، خپہ او
 غمجن شول او داکثر و سنا تورا نو او دجہرگی د نمایندگانو د مخت
 سرہ چہ د غود لو پوری ئی ارتباط درلود ، مخامخ شو . حکم چہ هغوی
 پہ ددی باندي خوین ندی چہ ددوی نوکران او غلامان د بادارانو
 پہ مقابل کبھی ! سر و نہ پور تہ کپی او یا کارگران و کولای شی چہ د
 آزادو او عزتمند و افرادو پہ شان نوی تر و ندون شروع کپی !
 د اخوان المسلمینو د پروگرامونو قیمت او اہمیت د احزابو
 د بی قیمتو او مسخرہ و پروگرامونو پہ مقابل کبھی - هغه وخت سہرہ و سنا
 او خراکند شو چہ ، موہ پر تہ د اجتماعی او اقتصادی مسئلو خجہ پہ انسانی
 پراخہ ساحہ او ڈگر کبھی مو ، ہم خپل پروگرام اعلام کپی ...
 د اسلام بلونکو او مفکرینو - د افرادو د اخلاقی سطحی لوړوالی
 او د بشری ارزښتونو او مقیاسونو وړاندی تگ ، پہ ټولو برخو کبھی ندی
 هیر کپی - ددی لپارہ چہ ددوی لپارہ او طرز العمل - دعوت او
 مکتب تردی دپر لوسہ او عالی دی چہ د اقتصادی اصلاحاتو یا د هغو
 اجتماعی اصلاحاتو پہ چوکات کبھی چہ یواحی پہ اقتصاد پوری مربوط

دی، بند پاتی شی. هغوی په اجتماعی اصلاحاتو کښی د پری سابقې
 او پوهی خاوندان دی، مگر د دغه کار سره یوځای، دانسان په وضع
 او استعداد باندې د باخبری له کبله، د بشر ټولو امر بنسټونو ته
 توجه لری، حکه هغوی له هغه قرآن شخه الهام او خبر اخلی چه فرمائی:
 «ولقد کرهنا بنی آدم» بپشکه چه موب د آدم (ع)، اولاد ته عزت
 او کرامت بسلی دی. او د اعزت او کرامت، بی له دې حنی چه
 انسانی مقیاسونه په ټولو ځایونو کښی او دانسان اخلاقی لوړ والی په
 حیوان باندی په مکمل صورت تحقق و مومی په بلی لیا ری نشی
 بشپړ کیدای. اوله همدې کبله، هغوی د هر ډول فساد او ورانی،
 بدی او پستی سره، مبارزه کوی او د شروندان په ټولو برخو کښی
 چه سیاسی، قانونی او اقتصادی ټول اړخونه پکښی شامل دی،
 د «تصفیې» مطالبه کوی او بلکه دا «تصفیې» او پاکوالی له هر
 ځای نه مخ کښی، دانسان په ضمیر او سره کښی لانهم کښی...

د دغې وینا په پای کښی - دې ټکی ته اشاره کول ضروری

دی:

په تېر کال کښی چه د «تصفیې» لپاره په وړخ پاڼو کښی جمله

و غور خند جو پیشو! . او ماد «الدعوة» په مجلی کښی چه د
اخو المسلمینو لیکان دی او د «سوسیالیسم» په وړخ پاڅنی کښی
چه د سوسیالیستانو خپرونه ده، او د «پرچم جدید» په جریده
کښی چه په ملی دلو پورې اړه لری - یوڅه مقالې لیکلی - د پرو
ماته مراجعه او په دې برخه کښی ئی حینې پوښتنې راڅخه وکړی
او ما هغو ټولونه داسې جواب ورکړ چه:

ما خپله مقدسه مجاهد او جوړښت نه قبلوونکی مبارزه
د دغو جرائد و په مخونو کښی د یو بیرغ لاندې شروع کړه چه هغه:
د اسلام بیرغ دی .

اسلام د اجتماعی عدالت د بسط او خپرولو په لیاړه کښی
مبارزه کوی - لکه چه سوسیالیستان په دی لیاړه کښی نښته
او مبارزه کوی .

او د ملی او سیاسی عدالت په ډگر کښی نښته کوی لکه چه
ملی طوائف په دې لیاړه کښی مبارزې ته پاختېدلی دی .
او د انسانی عدالت په ډگر کښی هم داسې جنګېزی - لکه خرا
چه اخوان المسلمین ئی غواری او د اجرائد او وړخ پاڅنی - حماد پاره
په حقیقت کښی د مبارزې او جګړې ډگر دی او زه که چیرته بی له

دی چنی کومه وسیله مینده کرم . ترهغه حایه پوری چه ممکن وی ،
له هغوی سره به همکاری اومهسته و کرم .

ماد اسلام ترویج بیغ لاندی خپله ویروکی نقشه عملی کړېده
اودی نقشه ته چی په یوا حساس سره اودیو بیغ په سیوری کبلی :
چه عدالت دخیر ولود پاره دمبارزې بیغ دی ، اودی مفکوری
پاره متعدد اورانزان مینې اومید انونه لری ادا مه ورکړی ده .
اوپدی ته لوالحوالو کبلی ، په حقیقت کبلی د اسلام په سیوری کبلی
اوسپدی یم او همدا اسلام دی چه دتولوا نرا دی بنیونکو تمدنونو
ملا تر دی اود انسانی مبارزې قول مید انونه معظم کبلی اود انسانی
عزت دلور والی د پاره هر ډول دعوت لره شامل دی اود دایرې
اولمې د پراخوالی اودهدف دیو والی اود ایمانی حرارت له لحاظ
په ټولو مکتبونو باندې امتیاز اولوی والی لری .

نن ورځ - دنرمانی مورو او تپریدل ددی مطلب رهنمای والی
اوسد ثابتوی اوتولونه دا خبره ، وینانه اوبنکاره کوی ، چه اسلام
خرنکه دامتول لوی هدفونه اوارها نونه له حانه سره لری او خرنکه په
دپرکوبنسین اوجدی ډول سره غواړی چه اسلامی هیواد تپری
کوونکو اوناولو ، فرصت لیتونکو ، سودخورو اشغالگرو اواستعمارگرو

له منگولې اوسلې ځني خلاص شي ... او څرنگه اجتماعي عدالت او
واقعي استقلال د هيواد د ټولو اوسېدونکو لپاره غواړي او په
هدغه حال کې څرنگه د انسان عزت او احترام غواړي .

د اسلام دعوت اوليا سر، هماغه دعوت اوليا سرده چې پروني او
نني اوراتلونکي بشریت هغې ته اړتيا درلودله اولري مای او وېرې لري .
که چېرته پاک خدای د برياليتوب لپاره احزابو ته ورسوي ،
او که چېرته د احزابو لپاره ښوونکي خپل زړه او روح لږ شانه نه ونيو
څخه پاک کړي اوسترگې ئې د هدايت په سر نه رسوي ،
هېڅ شک نشته چې د دغه مکتب په لورې به مخونه واړوي
او د خدای تربيرغ لاندې به سره ټول شي .
«والله ېهدی من یشاء الی صراط مستقیم»^(۱) او پاک خدای
هرچاته چې وغواړي د سمې لپارې هدايت فرمائي ...

(۱) البقره - ۲۱۳

یوازی یوه لیار!

مون مجبور یوچه خپل خان ته یواځې یوه لیار غوره کړه و.
مون په خپل بین المللی تک کبني بی له دغې لیارې څخه بله لیار
په مخکبني نلرو او هغه کسان چه گمان کوی مون کولای شوچه
په خولیا رو ولاړ شو او وروسته بیاله هغوځني یوه لیار ځانته
غوره کړه و، د زمانې په منطق او د واقعیت او د اوضاعو ^{طبعیت} د
په پوهېدلو کبني اشتباه کوی.

مون مجبور یوچه خان د پاره یو بیرغ خوښ کړه و او د هغه تر
سیوری لاندې، د هغو قومونو سره چه د هغه په سیوری کبني
دی په اتفاق یوله بل سره ټول شو او هېڅ کله د انشو کولای
چه په یواځې ډول اوله نور څخه بل شرونه وکړه او یا د هغه
ارادو گاه سره یوځای شوچه د هغه وخت تېر شوی او د پخوا
پېړۍ په مونیم خانه کبني ایښودل شوی دی!

حمونين په عقیده د منطقوي ناسيوناليسم وخت پېرستوي
او داده اندېښنې، يواځې دهغې ډلې په فکرونو او زړونو کې
پيدا کېږي چه دنهاني له منطق او روح او دهغې له مقتضياتو
خه خبر ندي .

نړۍ په دوو لويو او ښکاره وړو ډولگانو وېشلی شوې ده
او دريم بلوک هم غوښته چه تشکيل شي، مگر څنگه چه يو صحيح او
پوخ اساس ئې تعقيب نکر، نوله دې کبله موجود نشو، او يا دا چه
سم او صحيح اساس ئې پيدا کر، مگر د عملي کولو په برخه کې ئې
خپل ځان ورځنې گوښه کړ او نتيجه ته ونه رسېد .

دوه مشهوره اړ ډولگانو، د ختيځ بلاک او د لويديځ بلاک دي
لمړنی بلاک د يوې عقيدې او طرز فکر په اساس باندې ټينگ دی .
او دوهم بلاک ې د «استعمار» څخه بل اساس او مقصد نلري، مگر
داده بلوکونه او اتحاد يې دواړه حمونين په ضد باندې جنګېږي او دواړه
د دې قرباني له منځه وړلو دپاره، چه مونږ اوسو، يوله بل سره په نښته پاختل
دي او دواړه د اکوښښ کوي چه مونږ يوځای او د تل لپاره لاسته راوړلي
او په خپله خپته کېښي موهضم کړي ! او د دې لپاره چه دوی وکولای شي
دا قرباني په آساني سره وځوري، دا ضرور دی چه مونږ يوه ځانگړه

ونلرو اوددريکي اتحاديني له جوړېدل او تخنغ نيوي وشي او مونږ لکه چې
 اوس يو، همدا سې د تل لپاره دوړو او ناتوانو د ولتونو په شکل پاتې شو
 او هر يو لکه د قصر جنې پېشو غوندې ! د لويې او توکي کوونکي ناسيوناليسم
 بيرغ لاندې داسې بڼه اوقيانو ولرو چې دوي را پورې وځاندي.
 نو هغه کسان چې مونږ په منځ کښي خلک د عربي محدود او وړو
 ناسيوناليسم د شروندې کولو خواته راغواړي، په واقع کښي هغوي يواځي
 د دې لپاره کوښښ کوي چې زموږ گرفتاري، د ختيځ او يالو پدېچ يو
 له دغو دواړو بلا کونو په منکولو کښي آسانه شي. مگر مونږ خلک په دې
 موضوع کښي يوه خاصه نظر په لرو، مونږ خلک، نه غواړو چې د دوي
 قرباني شو اوله همدغه کبله، ټول هغه وړو کي او کمزوري ښوونځي
 چې خوک مزدور کړي شوي او خوک غولېدلي دي او د ختيځ يالو پدېچ
 استعمار لپاره، په دغه لپاره کښي کوښښ کوي له ځانه لپري کوو
 او ورته وايو :

مونږ ښه پوهېږو چې د مختلفو او زيات ليارو په خوښولو
 کښي انراد او پخپل سر نه يو، بلکه مونږ يواځني يوه ليار په ځکښي لرو
 او هغه داده چې پخپله يوه ځانته اودر بيمه اتحاديه جوړه کړه چې د
 ختيځي او يالو پدېچي اتحاديني له خرڅونو د هېڅ يو په تاوېدلو پورې اړه

ونه لری، حکه چه ختیج اولو بدیج دوا ره حُمونن دله منحه و رلو
لیاره دیلمو په جور لو او په دی لیاره کبئی یوله بل سره په مرسته
کولو باندی بوخت دی.

رهنبتیا خوک به په مونن کبئی پیدا شی چه په بتکاره توکه دا
اعتزاف وکری چه دهغود ووبلا کونو خنگ ته به دهغود مبارزی په کته،
چه زهون د فنا لپاره ئی کوی ودر پی؟ او خوک له مونن تخه کولای شی
په جگ غز سره ووالی چه دی غواری د دوو اتحاد یو خنی له یوی سره مرسته
وکری او دهغی دپاره بری و غواری ترخو چه مونن له منحه یوسی؟
خما په نظر کبئی به دا پرسنه وی چه د دوا ره و اتحاد یو وضعی چه
زهون سره ئی لری و خپر و.

لو بدیج اتحادیه:

آیا خوک له مونن خنی، په مصر یا له عربی او اسلامی هیوادو
خنی په کوم یوبل هیواد کبئی، دا کولای شی چه مونن په استعماری
اردوگاه پورپی ملحق کری هغه چه مونن په مصر، لیبیا، تونس، مراکش،
الجزائر، سومالی، اریتریا، سنگال، فلسطین، سوریه، لبنان،
عراق، اردن، یمن، حجاز کبئی زهون نفس دهغه تر فشار لاندی
خچی او دهغه د پینولا ندی محو کپرو.

داهيوادونه ټول اسلامي خاورې دى او د لوېديځ استعمار
 د ټيټو منافعو د پاره، چه دهغه ټول غړي حُموټ په ضد باندې
 يوله بل سره مرسته لري، په خنځير تړل شويدي او د دغو هيوادونو په
 هرځاى كښي چه د استعمار او پرديو اشتغالگرو په مقابل كښي ملي
 مبارزه شروع شوېده، د لوېديځ نورو استعماري هيوادونو خپلو
 ملگرو سره مرسته كړې او حُموټ ملتونه ئي تهديد او سرزنش
 وركړيدي.

د انگلستان، فرانسې، ايتاليې او هالنډ استعمار، په اسلامي
 خاورو كښي، د آزادي بښونكو حركتو په محو كولو كښي يواځې اقدام نكوي،
 بلكه د امريكې او دهغه د البرونو، ټانگونو او الوتكو په مرسته او دهغې د
 بين المللي نفوذ په ملتيا د مسلمانو ټولنو په مقابل كښي ودرېږي، او دا
 هغه حقيقت دى چه موږ خلك وړ باندې ښه پوهېدلى يو، كه څه هم د امرېكې
 تبليغاتي قواوې په ختيځ كښي كوښښ لري چه موږ وغولوي ترڅو موږ
 د دغه حقيقت څخه پټې سترگې تېر شو.

څومره پوخ او ما هر دى هغه څوك چه كوښښ كوي موږ د دغه
 استعماري اتحادې په څرخ پورې وتړي؟ ترڅو چه په لكونو خپل رسېدلى
 ځوانان هغه ته ورسپارو اوله دغو څخه د فالتواو ذخيره وى جنگي

وسلو په خپر، استفادی وکړې او هغوی دهغه دشمن د پرله پسې
 سبلا ب او توپو او تانکو په مخ کښی ولېږی چه غواړی وړ باندی بری
 وموی او وروسته بیا خپل استعماری نفوذ او قوت هم په موږ کښی ټینګه کړی
 هو! هر څوک چه په دې توطئه کښی شرکت کوی، که هر څومره
 زور او قدرت هم ولری، په پای کښی به د دغو قومونو پدرا یغه خپله
 جزا وگوری ...

هغه ملتونه چه نور د استعمار د حکومت توان او تحمل نلری، او د
 استعمار د بنواو نومونو کرځول او بدلول هم دوی نشی غولولای، او د
 استعمار گرو د نومونو اړول او دهغوی نقشی هم نشی کولای چه دوی له
 هغو حرکتونو او خلاصتونو څخه چه اوس وړ نصیب شویدی محروم او شپا
 کړی، ځکه چه هغوی دې ته چمتو شویدی چه د آن اړدی په لیاړه کښی
 هر ډول قربانی وکړی او هر ډول تجربی ته ورو دانگی.

هېڅ کله! هېڅوک، د هر مقام څښتن چه و، نه شی کولای او حق نلری چه
 په دلیل، پیسو، د توی په څوکه او زور باندی، موږ د لوږلیچ استعمار په څرخ
 پورې وتړی، او دهغو مزدورانو شهپر، چه غواړی ځمونږ قومو بچسه کړی که هر څومره
 دې و، بیا بهم و تره ممکنه نشی چه موږ د لوږلیچ امپریالیسم لپاره د وگاړه پورې وتړی، ځکه
 چه موږ قومونو نور وینښ شوید او د هر چا جزا به وکړی چه دوی بیده کښی.

د ختیج اتحادیه :

یوه ډله له هغو کسانو څخه چې غواړي مونږ د غربی امپریالیسم منکو
تخته په هر وسیله چې وړی خلاص شو، د شرقی اتحادیې خواته مخ اړوي، مگر
مونږ په دغه لویه خاوره کېښی، دا وضع هم په شدت سره راډکولو.

مونږ نه غواړو چې دخپلې خاورې آزادی، دخپل روح د مریتوب
په قیمت باندې لاسته راوړو. مونږ نه غواړو چې خپله عقیده او طرز د فکر په ذریعې
لیارې خرڅ کړو، په داسې حال کې چې مونږ د آزادی او خلاصی میندلو
لپاره بله لیار لرو.

حُموونږ په خاورو کېښی هېڅکله داسې مسلمان نه پیدا کېږي چې
د کمونیسیم مسلک ومني ترڅو کمونیسیم، د مسلمان او یاد بلې هرې مذهبي
عقیدې خاوند چې وي، سر وټکوي اوله منځه ئی یوسي لکه چې په شوروی،
کمونستی چین، ختیج اولوېدیج ترکستان کېښی ئی له منځه وړیدی.
حُموونږ په سپېڅلو خاورو کېښی د کمونیسیم طرفداران یوه لږه
ډله ده او هر څومره چې کوشنېښ هم وکړی او یا مرسته ومومي، همدغسې
به په اقلیت کېښی پاته شی، د دې لپاره چې د کمونیسیم مذهب حُموونږ په
نظر یو غیرطبیعی مذهب دی او څنګه چې مونږ ورته هېڅ ډول اړتیا لرو،
نو حُموونږ خاوره به دهغه دنړیا توالی او ترقی دپاره مساعد نه وي.

مونږ پنځپله د داسې يو اجتماعي مذهب او بنوونځي خښتڼ يوچه
 د قدرت، عدالت، د انساني احترام او په اوس وخت كښې ځمونږ د اړتيا
 او د ټول بشريت د اړتيا و د لږې كولو له حيثيت څخې د ماترياليسم په
 بنوونځي باندې چه كونيستم دهغه پر پاي ولاړ دي، تفوق او جگوالی كې
 اوله همدغه كبله، د كونيستم غوښتونكي به همدارنگه په اقليت كښې پاتې
 شي ځكه چه هغوي د داسې مذهب او بنوونځي تبليغ كوي چه ځمونږ
 په هيوادو كښې پردي دي.. داسې بنوونځي او مذهب چه هېڅ
 ډول اړتيا هغه ته نلرو او هېڅ ډول ضرورت هم نشته چه دهغه
 وجود ايجاب كړي، او البته اجتماعي بنوونځي يواځې په هغې ټولني
 كښې پيدا كېدلای شي چه د پيدا كېدلو ضرورت او اړتيا دهغو
 ايجاب او غوښتنه وكړي.

برسېره پردي باندې، مونږ دانه غواړو چه د تصفيې
 او د وژلو ځايونو ته چه په كونيستي هيوادونو كښې د مذهبي عقيدو
 د خاوندانو لپاره موجود دي، راوښكل شو، مونږ دا غواړو چه ژوند
 اوسو، ترڅو هغه چارې او انساني وظيفې چه په غاړه لرو عملي كړو!
 مونږ د كونيستم په مقتل كښې د وژلو او قرباني مين نه يو! ۲۰۰
 د متاسفانه سيد قطب په يو اسلامي مملكت كښې چه د كونيستي

سیوری پری پروت و، پرت له کوهی گناهه شخه په داروزبول شو.
 گواکی ده فکر نه کاوه چه مسلمان به دده سره دغه رویه وکړی ("مجرم")
 نوله دغه کبله، موب بی له دی شخه چه پخپله خائنه یوه دریمه
 اسر دوگاه منح ته راوولوبله چاره اولیا نلرو، موب نشو کولای چه هغه
 منطقوی او متروک ناسیونالیسم یا دعربی محدود ناسیونالیسم
 په چوکاټ کښی، په یواځی ډول شرونه وکړی، او همدا رنگه موب نشو
 کولای چه له دغود وواحد یو شخه په یوی پوری ونښلو چه دواړه یوله
 بله سره همونډ دچپاولو او ورسر کولو دپاره نښتی او جنگونه لری، او
 هره یوه غواړی چه تر تره لاس وموسی او موب غوند وته په خپلی
 خپتی کښی حای وکړی! ... نوموب بی له دریمی لیا ری شخه، بله
 لیا په مخکښی نلرو او په واقع کښی خپل شرونه ددوام وکړلو دپاره
 یواځی یوه لیا رغوره کولی شو، او ښائی چه دعربی او منطقوی تنگ او
 متروک ناسیونالیسم لیا رښوونکی او ساتونکی، ددوی په خپل
 حال پرېږدو ترخو چه دپخوانیو پریو په چپتی خیالونو باندی خوش
 اوسی. اوداته لسمی اونولسمی پری او هام هغوی خوشحال وکړی،
 حکه داسی کسان چه د نر او پخوانیو خرافاتوسره مشغولیت لری
 پری دی! ...

البته ختیجی او لویدیچی اتحادی، دواړه سره یوځای او په یو
 شان، دا خبره ښه کهنی چه مونږ دیو طبیعی او مستقل بیرغ لاندې
 ټول شو، او د دغه کار په مخنیوی کښی دواړه سره یوځای نامردانه
 و او بی الصافانه و سایلوڅخه چه ئی لری، جسمونږ په مقابل کښی کار
 اخلی اوله همدغه کبله جسمونږ لیا ر کښی وی ترڅو چه د طبیعی یو بیرغ
 لاندې لار نشو او په اسلامی لویو هیوادونو کښی چه له شپږ سوو
 ملیونو مسلمانوڅخه زیات وگړی لری دیو والی او وحدت موضوع
 هپره شی. زموږ لیاړه ناخپه کږ پږی اوله دی لیاړی څخه، یو
 مصنوعی او چتی بیرغ سیوری ته راښکل کږ و چه په هغه باندی
 « آسیائی بلوک، افریقائی بلوک، نوم ایښی دی، او په دغه فرضی
 دریم بلوک کښی، دوه لوی او مهم غړی، هند او پاکستان په
 کشمیر باندی یوله بله سره نښته لری .

په سلو کښی سل دا خبره د شک ورده چه په دې ډول سره
 چه دهغه دوه لوی غړی پخپل منع کښی سره کلکه دښمنی لری څرنگه
 کپدای شی چه دریم بلوک جوړ کړی شی ! ...
 شک نشته چه دا اتحادیه غیر طبیعی ده، مگر دښمن دواړه
 اتحادی مونږ دهغې خواته خغلووی ترڅو چه مونږ دخپلی طبیعی

اردو گاه او اتحادی له جوړولو څخه وگرځوی، داسې اردو گاه چې
یوه عقیده، یو تاریخ، یو مصلحت او هدف د جغرافیائی اقتصا
یو موقعیت، دهغې اجزا سره تړی او یوځای کوی، او په هغې کې
دیوې مستقلې اتحادیې د جوړېدو وټول عوامل یې له هېڅ ډول
استثنا څخه موجود دی.

مگر باید پوښتنه وشي چې ختیځ او لوېدیځ ولې ددغې
اتحادیې د پیدا کولو مخالف دی؟ ددې لپاره چې ددغې اتحادیې
تشکیل په خپل طبیعي اساس باندې، په حقیقت کې به د ختیځ
او لوېدیځ دواړو د مادی مصالحو او کټو په خلاف وی.

هغه دلیل او پلوه چې په ټولو اسلامي هیوادونو کې ددغې
طبیعی اتحادیې د جوړولو د اصلي مانع او غټ مشکل په نامه، کله
کله غوښته رسېږي، په اسلامي هیوادونو کې د غیر اسلامي
اقلیتونو وجود دی.

رښتیا چې دا خبره د ډېر تعجب او حیرانتیا وړ ده! ...
لکه چې دا اقلیتونه اوس او په ناڅاپه ډول سره پیدا شویدی، آیا
دوی په دې لویه خاوره کې پوره خورس سو په پېرې په هوسا
ژوند ندي کړي؟ ... موږ اوتول خلک باید اعتراف وکړو چې

په هېڅ یو بل هیواد کښی اقلیتونه تردې اندازې پورې په آزادي
او هوساۍ سره دخپل ژوند څخه ندی برخوردار شوی .

په واقع کښی دایوه لویه فتنه اوفساد دی چه دوی غواري
حُمون په هوادونو کښی پیدا کړی ، اودا هکله چه خپل مقابل
کښی ئی یونړیک اوزور او مرتعصب ندی لیدلی . البته یواځی نن
ورځ دا خبره ده ، بلکه په ټول تاریخ اوصحوصاً په هغه وخت کښی
چه په ټولو ځایونو کښی اسلام حکومت کاوه اقلیتونه له خپلوانسانی
حقوقو څخه کټور اومستفید شوی ، اوحُمون په نظر کښی په
ټوله نړۍ کښی کوم عدالت چه ټولو خلکو دواقعی اسلام په هواد
کښی لیدلی ، په هېڅ ځای کښی اوپه هېڅ هیواد کښی ئی ندی
لیدلی .

داقلیتونو خبره منح ته راوستل ، بی له پیلې څخه بل شی
ندی ، دا خبره دتاریخ دمنطق اودنرمانی دمقتضیاتو په
مقابل کښی کوم اهمیت اومعنی نلری ، اومون هم دخپلی
واقعی اوبشپراستقلال اوانزادی لپاره بی ددریې اتحاد
له جوړولو څخه دهغې په خاص مفصوم سره ، هېڅ لپاره په مخکښی
نرو اوبشکه چه دابه حُمون او دټولې نړۍ په کټوری

چہ وخت ضایع نکرو او پچھتی وینا و او خوشی خبر و پس
ونگرحو، او دطبیعی او ضا عود طبیعت او در مانی دمنطق
او دلیل سره پہ مخالفت لاس پوری نکرو او خپله سمہ لپیار
او سمہ رقتار شرت تر ذره و تا کو.

لوڊيچ اسلام

په دې وختو کښې غربيان بيا د اسلام په فکر کښې لوډلي دي، هغوی نن ورځ «اسلام» ته د دې لپاره اړتيا لري چه په منځني ختيځ او د آسيا او افريقې په اسلامي خاورو کښې له کمونيزم سره وجنگېږي!

هو مسيحي غربيان، وروسته تر دې چه د صليبي جنگونو له دورې څخه نهه (۹) پېړۍ بلکه نرياتره موده ئي د اسلام سره جگړه کړېده نن ورځ د دې احساس کوي چه اسلام ته اړتيا لري هغوی نن ورځ اسلام ته اړ او محتاج دي، لکه څرنگه چه د المان، ايټاليې او جاپان د خلکو مرستې ته محتاج دي او حال دا چه په ټېرعمومي جنگ کښې ئي د هغوی هيوادونه ويران او له خاورې سره ئي يوشان کړل!

مگر نن ورځ په ټولو قواؤ سره کوښښ کوي چه هغوی بيا له سره په پښو ودروسي او چمتوئې وساتي، ترڅو چه د دوی د

کټی د پاره د کمونیسیم د هیبت ناکې قوی په مقابل کښی ودرېدلای
شی! (او شک نشته که چیرته سبانه لایزم وکښی، بیا به له سره
دهغوی دورانولو د پاره کوسښښ وکړی!)

البتہ کوم اسلام چه استعمارگر غریبان او دهغوی ملگری
په منحنی ختیج کښی! دهغه غوښتونکی دی، هماغه اسلام
ندی چه له استعمار سره جنگېزی او د هواپرستی او خود
خواهی سره نښته کوی، بلکه یواځې هغه « اسلام » دی چه
کمونیسیم سره مبارزه کوی!

دهغوی دانه غواړی چه په رښتیا سره دی، اسلام حکومت
وکړی او هېڅکله د دې خبرې د تحمل توان هم نلری چه اسلام
دی، حکومت په لاس کښی ونیسی، او داځکه چه اسلام که چیرته
په لاس واخلي، ملتونه له سره جوړوی، د ټولنو په منحنی انقلاب
او تبدل پیدا کوی او بیا وروسته له دې څخه په دغه وخت کښی،
دنړی ټول ملتونه او قومونه په دې خبره باندي پوهوی چه، د
امپریالیسم او استعمار په مقابل کښی د قواوو چمتو کول او تیارول
یوه دینی وظیفه او وجیبه ده او د استعمارگر وشل او ورکول یوه
مذهبی فریضه ده او کمونیسیم هم د استعمار په شان یوه خطرناکه

د حرفه یی دینی کسانو هغه ډله، چه د دوی کار د خت او ضاعونه
کتل دی، د اسلام او کمونیسیم د مقایسې د پاره پاجېزی او
په دې برخه کبني او بنده او مفصل بحثونه خپرووی!

مگر دهغه اسلام په باره کبني چه د غربی امپریا لیسیم سره
د کمونیسیم په شان جنگېزی او د دواړو د بنمنو په منځ کبني کوم فرق
نه کوی، د دې بنا غلی ډلې ځنی پوهم له هغه څخه یا دونه نه کوی،
او بیا هېڅ یوله دوی ځنی دهغه اسلام په باره کبني چه، د خلکو
د اجتماعی شرونه په شتون او احوالو باندې حکومت وکړی
او په هغه کبني جامع الاطرافی تحول او تغیر پیدا کړی -
نه غږېزی.

مورن کور وچه د توالد او تناسل د مخ نیوی، بنه او
پارلمان، طونځ او سروژه په قطبی منطقی کبني، او د اوداسه تونکو
څیزونو په باره کبني، د «اسلام» د نظریې پوښتنه کوی!
او د الانهر د فتوی وړ کولو شوراهم دهغو څو ابونه وائی، مگر
له هغه اسلام څخه چه د اجتماعی، اقتصادی او مالی سیستم
په مسائلو کبني دخالت کوی، هېڅ یوه پوښتنه منځ ته نه راځی
او هېڅ کله د اسلام نظریه د سیاسی او ضاعواو قومیت او

ناسیونالیسم اوله استعمار سره حُمونیز د هیوادونو د پیتو
 او بنکاره وُرو وابطوپه موضوع کبنی د پلہتنی او توجہ مورد نہ کرجی .
 په اسلام کبنی د دیوکراسی ، په اسلام کبنی د بنسپکبنی
 او عدالت په باره کبنی ، د کتاب او مقالی لیکلو اجازہ شتہ مگر
 د اسلامی حکومت ، د اسلام د قانون او د اسلام د بریالیتوب
 او د دی په شان د نورو مسائلو په باره کبنی ، هتچکله دی کوم
 کتاب یا کومه مقاله ونه لیکلہ شی اوله هغو ختہ دی هتچ کله کومه
 خبره منخ تہ رانشی اونہ دی کومه فتوہ وغو بنستلہ شی .

په دی نین د دی وختو کبنی « لو پدیج اسلام » پوهیدلی چه
 په اسلام کبنی یوه موضوع ده چه هغه تہ « نرکات » وائی او بیا
 هماغه لو پدیج اسلام احساس کپیدی چه که چیرتہ د دغه نرکات
 د ورکولو موضوع بیالہ سره شروندی او عملی شی - ممکنہ ده
 دکونیسیم دوراندی پتک مخه ونیسی اوله همدی کبله موریز کور
 چه « د اجتماعی چارو شپرونیکی » او « د اوقافو شانگی » د پ
 شریبی له خندلہ منخ تہ راجی ترخو چه د « نرکات » د قصی او « په
 اسلام کبنی اجتماعی تکامل » د مسئلی په خصوص کبنی غور

اوپلټنه وکړی !

هو، هر کله چې غرب وپوهېده چې د اسلام د نړکات قانون
د بېوزلو خلکو د فقر او نیستی مخه نیولی شي ناخاپه « د اجتماعي
چارو خپر ونکی » جوړ شول او د اسلام د اجتماعي تعاون او
د نړکات مسئلې تر بحث او غور لاندې ونيوله .

اوله دې کبله چې د دغه هیئت د برسیو وختکته غرب
ولایو، په مصر کښی د قوم مشرانو و نلری شو چې د دغې موضوع
د مطرح کېدلو په مقابل کښی په مخالفت ودرېږی - لکه چې د
« عبد الحمید ابن عبد الحق » په مقابل کښی په هغو وختو
کښی چې د اجتماعي چارو وزیر و ودرېدل ، او دا حکله چې
خمونږ د تېرو او قوم مشران کولای شي چې د نړکوة د هغه قانون
په موضوع کښی چې د خدای امر او فرمان دی ، پلمې او مشکلا
جوړ کړی ، مگر که چېرته کوم وخت غرب د هغه عملی کېدل وغواړی
بېشکه چې د هغه په مخ کښی بې د غاړې ایشودلو او اطاعت شخه
کومه بله لیاړ نلری !! ...

او همدل سبب و چې په مصر کښی یوه هیئت ، چې د قاهرې
د پوهنتون د اسلامي فقهي له استاذانو او د الانهر د علماؤ او

د «پاشا» خیلوله حیوانو افرا دو تخمه مرکب و جورپشو، ترخوچه د اسلام
 د اجتماعی تکافل او تعاون مسئله او خصوصاً ذرکوة په موضوع
 کښی غور او هغه د پلټنی مورد وگرځوی او البته چه د دوی داکارنه
 په دې نیت دی چه دخدای په لیاړه کښی او دهیواد په لیاړه کښی
 یو خدمت ترسره کړی بلکه د دې لیاړه دی چه «غرب» او په هغه
 پورې تړلی «د اجتماعی چارو ټولنی» داسې اراده کړه پده .

په دغه حای کښی خطر احساس شو، که چیرته غربیان
 د اجتماعی تکافل او تعاون حقیقت، چه د اسلام په نظر کښی دی،
 مینده کړی. هغه په منځنی ختیج کښی عملی کوی، چه هغوی به د ^{کونسیم}
 سره دمبارزې دپاره په ختیج کښی هېڅ کله له اسلام څخه قوی او ټینګ
 سد مینده نکړی. اوله بلې خوا اجتماعی تعاون او تکافل په اسلام
 کښی، د ټولو وکړه وپه ثروت او شته منی کښی یو خاص نظر او توجه
 لری او د ثروت د غنډ پد لواجانزه نه ورکوی او ټولو ته د شرونه
 په حقوقو باندی قائل دی او د اطرز العمل او وضعیت به یې له
 شکه د قوم د لویانو په کټه هم نه وی! نوله دغه کبله، باید داموضوع
 په معکوس ډول سره «غرب» ته وښودله شی او د دغه کار دپاره
 هېڅ بله لیاړ او چاره نشته یې له دې څخې چه د اسلامی متونو او

نصوصو په تفسير کښي له چيلو او پلمو څخې کار واخلي او هغه پېټي چه
 اسلام د بډا ايانو او مالدارو په اوبو باندې بډي، سپک کړي
 او د «اجتماعي چارو څېړونکي» له خپل کونښن او څېړنو څخې مطلوبه
 نتيجه وانخلي او يواځې دومره قدرته وکي چه يو ډېر لږ شي مثلاً د
 سلو څخه يوه برخه ورکړي ترڅو چه د قوم د لويانو مالو او دولتونو نقصان
 ونه رسېږي! ...

البته که چيرته دا کار، دخداي او ددين کار وای، نو خبره
 آسانه وه، مگر له بده مرغه چه دا کار او طريقه، د غرب طريقه ده اوله
 دې کبله هغه شي چه اسلام مقرر کړي، له هغه شي سره چه د «اجتماعي
 چارو څېړونکو» اجرا کړي دي هېڅ مناسبت نلري، بلکه هر يو له
 دې دواړو څخې بيل شي او جدا کاردی. د اجتماعي چارو څېړونکو په
 دې برخه کښي، د اسلامي حقيقت سر او حکمت ندی دراک کړي او
 يائي نه غوښتل چه پرې پوه شي او که چيرته پوهېدلی وای - نو د هغه
 اجرا به ئي په مسلمانو وکړي و باندې لانه مه کښله.

يوه ډله د دغه هيئت له اعضاو څخې، چه د غرض خاوندان
 دي او کينه په سره کښي لري نه پوهېږي چه اسلامي نصوص څنگه پټ
 کړي اوله بلې خوا څخه نه پوهېږي چه څرنگه له هغو نصوصو څخې يوه برخه

ومنی اونورئی ایسته وغورجوی اوددی کارلیا هرسم نشی میند^{لای}
چه خرنکه په الهی احکاموسره خپلومادی هیلو او آرنز و گانوته ورسپړی
اوداوضع په واقع کبئی دغی قولنی ته «مسخره» یا «فاجعه» د
اویواچی پاک خدی پوهپزی چه ددی لوبو او توکو عاقبت به خه شی؟

البته باید وویل شی چه اسلام داسی دوستان او مینان لری
چه خاص دهغه په لیاره کبئی، نه دنورو په خاطر، کوبنبن کوی اود
اسلام تر بیرغ لاندی داستعمار، خودخواهی! او کمونیسیم په ضد
باندی یوشانته مبارزه کوی.

داد اسلام غوښتونکی عقیده لری چه اسلام هغه وخت خپله
ثمره او نتیجه په پوره ډول سره بښلای شی، چه په پوره ډول سره^{حکومت}
وکرې، داد اسلام غوښتونکی او هواداران هغه هواداران دی چه
د صلیبیا نوظاهری دوستی، دهغو کسانو دوستی چه پوره^{سوه} نخته^{سوه}
کاله د اسلام په ضد باندی جنکېدلی دی دوی نشی غولولی.

داد اسلام دوستان، نه غواری چه دهغه له نوم او مرستی
خنی ناوړه او نامشروع استفاده وکرې، بلکه غواری چه د اسلام
په نامه باندی هر جانبه اجتماعی او بشپړ عدالت، کوم چه اسلام ئی

لري اجرا او عملی کړي . دوی نه غواړي چه په دې وسیله د خودکامی
 او استعمار آلہ وگرځي - بلکه غواړي چه په دې وسیله عدالت ،
 عزت ، شرافت دخلکو په منح کښی عام وگرځوي . دوی له اسلام
 څخه ، د لباس او کالیو په شکل د سروغو تبلیغاتو د پارځه ، استفاد
 نه کوي ، بلکه له هغه دیوقوی او ټینګ ډال او سپر په عنوان ، د حق
 او عدالت ، د آزادی او لوړوالی دخپرو لو او پراخولو لپاره کار اخلي .
 د اسلام دوستان عقیده لري : هغه کسان چه یواځې په ظاهري
 کښی مسلمان ښکارېږي او په عمل کښی له اسلام څڼې لپري دي
 او هغه کسان چه د دین په نامه تجارت او مادي استفادي کوي او
 هغه کسان چه د دیني اصولو سره د لوږي کولو له لپاره څخه مړي خوړي ...
 ټول او ټول داو بود (نرګ) په شان دي چه هرکله یوه څپه راشي
 ورکېږي اوله منځه ځي او دا څپه به ، د پرخواله هغه وخت څڼي چه
 اکثر خلک گمان کوي ، په مستی ځان را ورسوي .

خلک هغه لپري کڼي مگر مونږی ډېر نژدی کوږو .

(نوټ : د ابجث د فاروق د شریم له سقوط څخه مخکښی

لیکل شوی ؤ او څو میاشتې وروسته فاروق سقوط وکړ ...)

«وعد الله الذین امنوا منکم و عملوا الصلحت لیستخلفنهم

في الارض كما استخلف الذين من قبلهم وليكنن لهم
دينهم الذي ارتضى لهم وليبدلنهم من بعد خوفهم امناً
يعبدونني لايشركون بي شيئاً^(۱)

پاک خدای ستا سوخنی هغو کسانوته چه ئی ایمان راوری
اوسنه کارونه ئی کهای دی وعده ورکها پده چه په دی حمله کبئی
هغوی هرو مرو خلیفه کان وگرجوی، لکه چه مخکبئی کسان ئی
هم خلیفه کان کرا. او هرو مرو به تینک کرا ددوی هغه
دین چه دوی لره خوین کرا دی او البته وروسته له وپری شخه
به ئی داپینه او اطمینان ورکرا چه حُما عبادت وکرا او هپتخ
شی له ماسره شریک ونه کراجوی.

(۱) النور - ۵۵

(۱) دنور سوره ۵۵ آیت .

د جگړې او صلحې په پاره کښې د اسلام خبره

اسلام په کلی او فطري اصولوسره چه د ثروندانه او صلحې په پاره
کښې ئې لري، ټول هغه جنگونه چه نن ورځ بشریت دهغه اوړکوي،
بدکښې. او همدا رنگه دهغور منع ته راتللو اسباب او عوامل
چه د جنگونو غوښتونکی او اوربلوونکی کسان دی، هم د سختې
رتښې مور دگرځوي، د دې پاره چه دا جنگونه ټول، د خدای د
نامه او د الهي کلې د لور والی او د خدای د لور او عالی اساسو
او ارزښتونو په ضد او خلاف باندې جنگونه کښې.

او همدا سبب دی چه اسلام دا خبره منعه او حرامه ^{کړې ده}
چه موږ مسلمانان د تېرې کونکو او متجاووزینوسره یوځای شو،
او یا په کومه گناه او تېرې کښې شریک شو او مرسته وکړو: «والذین
کفروا یقاتلون فی سبیل الطاغوت» هغه کسان چه کافران شوید
د تېرې او متجاووز په لپاره کښې جنگېږي، او هېڅ شک نشته چه د دې

(۱) النساء . ۷۶

جنگونود پيدا کپد لوهد فونه او عوامل، هېڅ يو او په هېڅ حُاي کښي
د خدای د نامه د لوړ والی د پاره او د خدای په لياره کښي ندی .

همدا رنگه اسلام حرام کړيدی چه مون د هغو کسانو سره دوستي
لاس ورکړو چه مسلمانانو ته خور او عذاب ورکوي او هغوی د خپلو
حُايونو او کورونو خني وپاسي اولپري کوي ئی او په دې لياره کښي يوله بل
سره مرسته او معاونت کوي :

« اِنَّمَا يَنْهَاكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَاخْرَجُوكُمْ
مِّنْ دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ اخْرَاجِكُمْ أَن تُلُوْهُمُومِن يَتُولُوْهُمُ
فَاُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ »^(۱) پاک خدای د هغو کسانو له دوستی خني،
چه د دين په کار کښي ئی له تاسو سره جنگ کړي او تاسو ئی له خپلو کورونو
خني د باندې ايستلی ياستی او ستاسو د باندې ايستلو او اخراج
په کار کښي ئی يوله بل سره معاونت او مرسته کړه په تاسی منع کوي . او هرا
څوک چه له هغوی سره دوستی کوي، هغوی پخپله ظالمان دی .

انگلستان او امريکا د شوروی روسیې په مرستې سره د
مسلمانانو په ايستلو او شپاړلو کښي له فلسطين څخه، (البته چه هره اسلامي
خاوره ځمونږ خاوره ده) شرکت وکړه . فرانسه د افريقې په شمال کښي
ځمونږ په ضد باندې و جنگېدل او ځمونږ په خورولو او عذابولو کښي ئی

کله ون وکړه اولاتراوسه پورې هم حُمونږ په ضد او حُمونږ د دین
په خلاف په اتفاق سره کونښن کوی .

اوله همدې کبله هر ډول معاهده او هر راز مرسته له دغو
قومونو او ملتونو سره د اسلام له نظره ناسره او حرامه ده، او البته مسلمانان
خلک حق نلری چه په ناسره کار کښی، له حکومت سره مرسته او همکارۍ
وکړي، بلکه ښائی په هر ډول چه ممکن وی، حکومت دهر ناسره کار له
کولوڅخه منع کړي !

اسلام په مونږ باندې واجب کړیدی چه ظلم او تېری له بشریت
خڼې لېرې کړو او دغه کار ښائی چه لمړی له خپلو هیوادونوڅخه شروع
کړو او بې شکه چه په حمله کښی، له «استعمار» څخه بد تره اولست
ظلم او تېری نشته، او د اسلامي ښارونو د استعمار مفکوره نن
ورځ د انگلستان، فرانسې، امریکې، لوېدیځ المان او اسرائیلو د ملتونو
په خټه کښی آغښتل شوی ده ...!

اوله همدغه امله اسلام له مونږ څخه غواړی چه په هره جبهه کښی
دهغوی په ضد باندې کونښن وکړو او په لمړی وخت کښی په
مقاومت ورځک شو او خپل ځان د داسې جنک دپاره چمتو وکړو
چه دیو دفاعی جنک په شان - دهغوی د تجاوز او تېری څخه نیولای

شو: «وقاتلوا في سبيل الله الذين يقاتلونكم»^(۱) او جنگ وکړې
د خدای په لیاړه کښې له هغو کسانو سره چه جنگ کوی له تاسو سره .

البته کوم شی چه په د پیاړه کښې دولتونو او حکومتونو ته متوجه
دی، د لو او افرادو ته هم متوجه دی، یعنی هر مالی شرکت او تجارتی
مؤسسه او هر څوک چه له دغو استعماری دولتونو سره یوډول مرسته
او معاونت ولری له اسلام څخه لپری دی، او دخدای ارشاد اتو څخه
مخالف عمل کوی او د مسلمانې ټولني په ضد باندي جگ شویدی
او په واقع کښې دنړۍ ټولو مسلمانانو ته ئی چه په هر جای کښې و
ضرر رسولی دی .

او په دی ترتیب سره کومه ډله خلک چه په هر کور کښې د
استعمار کړو د لښکرو سر با نرانو ته خوراک او وسلې رسوی، او هغه
کارگر چه په اړدوگا هو کښې دهغوی د پاره کار کوی او یا په بندرو
کښې هغوی ته بارونه وړی او را وړی، او هغه ډله د دین حرفتی کسان
چه د استعماری مؤسسو د نجات میند لو په لیاړه کښې له ماتې او سقوط
څخه، د دینی نصوصو له ظواهر څخې ناوړه استفاده کوی او په دغه
وسیله له استعمار کړو سره مرسته کوی، ټول د پورتنی حکم لاندی
داخل دی . یعنی له اسلام څخه لپری دی او دخدای ارشاد اتو څخه

مخالف عمل کوی اود مسلماننې ټولنې په ضد جگ شویدی . . .
 د اسلام جنگ داسی جنگ ندی چه وړانوونکی اومفسد
 سره پایه داران، دخپلو جنگی اوجصنمی وسلو دخرخولو لپاره دانسانانو
 اوتمدنونو او بنسارونو اود انسانی اخلاقو اوفضائلو د وړکولو اوله منځه
 وړوسره، هغه منځ ته راوولی . او همدارنگه داسی جنگ ندی چه د
 کارتلونه اومحتکرتراستونه، خارجی شرکتونه اواتحادی د خپلومنا
 دساتنې اوحمایې دپاره په استعمار شویو هیوادونو کښی، اود خامو
 موادو اودهغودطبیعی اوبشری منابعو د وړکولو لپاره، اوخپلومصنوعاتو
 اوتولیداتوته دبازار دپیدا کولو لپاره دهغه چارې اداره کوی!

د اسلام جنگ، داسی جنگ ندی چه دهغه هدف اومرام د
 ملتونوله شاوخوا حنی دپوخ اوپولادی دیوال تاوول اوپیدا کول وی تر
 خوچه، هغوی دپوهنې اومعرفت اوتمدن تخه لپری پاتی شی اود
 نیول شویو هیوادونو وگرې پانده اوکانه اوکونک پاتی شی اوپه خواری
 اوسپک والی سره، دتسلیم اوناپوهی په کنده کښی، دوزلو میدانتی
 وزغلول شی!

د اسلام جنگ، هغسې جنگ ندی چه دهغه اور، دغرب
 وحشیانه تمدن د بشریت پر ضد اودخپلې مادی کتی اونژادی

مریتوب یا دینی تعصب لپاره بل کړی اولگولی وی - لکه چه دهغو
نمونی د غرب نړۍ په خپل اوبد اولړی او ناولی تاریخ کښی لیدی
او پښتندلی دی .

د اسلام جنگ داسی جنگ دی چه له خانه سره ، مساوات
عدالت ، عزت ، لوړوالی او دروندوالی د بشری فرد لپاره د حکمی
په مخ باندی د تحفی او سوغات په توگه راوړی او هغه د نفس الامری
او واقعیت په نړۍ کښی ، د قانون جوړولو او دهغه په اجرا کښی د
تورا او سپین ، مسلمان او غیر مسلمان ، د ټولو لپاره په یو شکل
او په یوه انداز او یوشانته وجود ته راوولی که موږ د دې حکمی مورگی نه
چه یواځی اسلام دهغی په سر باندی ولاړدی هغه فاسد اوناو
محیط ته ، چه غربی تمدن په هغه کښی ډوب دی یو نظر و اچوو ، د
الهی سیستم چه د بشر د پاره راغلی او دهغه سر شریک په منع کښی چه بشر
جوړ کړی دی ، توپیر اولپری والی به موږ ته ښکاره او روښانه
شی او به پوهېږو چه بشریت د شرونه د پاره د خدای سیستم
په پر لښودلو او ترک کولو کښی خه تاوان لیدی دی . پدې حال کښی
چه بشر خپل خان باندی ډیر افتخار کوی او غواړی چه په یوه

مُضِحِكِه اَوْ حَنْد و و نكي خود خواهی کبني و وایي : چه بشریت دخیل
حان دپاره دپوه کتته له هغه شی حنی چه خدای غوینستی دی غواری
او یا دپوه کتته له هغه شی حنی چه خدای ورته بنبلی ده لری !
اعاذنا الله من هذا المقال او ان یخطر بالبال .

اوبی شکه چه بشریت به همدا راز په دې خطر ناکه
کنده کبني و پاندي لارشی او همدا رنگه به د خدای شخه
لپري دمادی تمدن په کندی کبني سبه نوحی ، ترخوچه اسلام
دچاره واکي په لاس کبني ونیسی او سرگردان او حیران بشريت
ته ، دعالت او صلحي خواته لیا ر بنوونه وکړی .

عقیدہ اور جہاد

پاک خدای دی « اخوان المسلمین » ژوندی ولری اچہ مصری
 ژوندی کرا اور جہاد مفہوم تہ تی چہ دخلکو پہ نظر کسبی یواچی پہ
 لاسونو چک چکی کول و، تغیر ورا کرا، اور دھغہ اصلی مفہوم تی چہ
 کار اور جہاد کول او فدا کاری دہ بہر تہ ہغہ تہ ورا کرا، اور جہاد
 خرنکہ والی چہ پہ تبلیغات اور دخلکو پہ متحرک پوری منحصر و،
 پہ قربان کپد لو اور شہادت د خدای پہ لیا سہ کسبی بدل کرا، کلا
 چہ مصر سترگی پرانیتلی، یواچی د « اخوانو » دلہ تی ولید چہ
 کار تہ حاضر، جہاد تہ چمتو، قربانی ورا کولوتہ تیارہ، د جگری
 درسونہ تی زدہ کرا اور شہادت د پارہ تی ملا تری دہ۔

اخوان المسلمینو نور خلک پچیل حال باندی پر پنبودل تر
 چہ خبری وکری اور مقالی ولیکی! مگر پچیلہ دوی پہ مہراندہ د جگری
 میدان تہ ووتل۔ ہغوی نور کسان پر پنبودل چہ جلسی جو ری
 کرا او پہ مشورہ لاس پوری کرا مگر پچیلہ تی و سلی پہ

لاس کسبی نیولی او پی له شور ماستور او هایدو شخه دښمن مقابلی
ته لارل .

نور وغوښتل چه نوی په کار پیل وکړی اولانز مه تعلیمات
وگوری مگر « اخوان » یواځی هغه ډله وه چه دمصر بالفعل او
تیاره ملی قوه گنله کېدل . . . داسی قوه چه په رهنښتیا سره ئی کا
کړی او حان ئی د جهاد د پاره چمتو کړی اولمړنی ورځې نه ئی ،
د جهاد غزته ئی لیک او مثبت حواب وویل .

له بده مرغه د دغه حقیقت د ښکاره کېدو شخه وروسته یوه
ډله ناپوهه خلکو ، خپل قلم د اسلام پر ضد په کار و اچاوه او یوی
ډلې چتی و یونکو هم په چتی ویلو باندي لاس پورې کړ . او د
په رنج وپه داتگی وچه هغو « اخوان » د حملې او ملامتی
مور د وگرځول چه دوی له قرآن شخه لاپی وهی مگر په جهاد کسبی
دښمن په ضد باندي شرکت نه کوی ، په دې حال کسبی چه دوی
پخپله فقط د « اخوانو » سره چه د جهاد وظيفه ئی د جگړی
په لمړی صف کسبی په غاړه آخیستی وه ، د ایله جار په توگه
ملکرتیا کوله .

البته د اې قيمته او تهيتو افرادو، د اسلام روح چه د
 « اخوانو » ليار بنوونكي دي مينده نكړ او هېڅكله د دوي تيار
 او وړان نره او نه دوي ته اجازة نه وركوي چه د بشري په دي
 لورې مطالبو او عالي هد فونو باندې پوه شي هغوي نه پوهېږي
 چه جهاد يې له عقيدې څخه امكان نه لري او يواځې د عقيدې او ايمان
 خاوندان دي چه كولاى شي په جهاد كېنې دخپلو ځوانو څخه تېر شي او
 البته چه د دغه كار خارجي واقعيت، د حقيقت تائيد كړ او نن وړج
 هم يواځې په اخوانو پورې تړلى افراد دي چه په ميدان كېنې جنكېږي،
 ځكه چه يواځې « اخوان » د داسې مهمې او ارزښتناكې عقيدې خاوندان
 دي چه كولاى شي ايمان راوړونكي او د ايمان خاوندان جهاد ميدان
 ته ولېږي. (۱)

د۱، د مقاله د مسلمانانو د لمرني جنگ په دوسرې پورې چه په فلسطين
 كېنې د مصيونيستم په ضد باندې وړمربوطه ده. په هغه جنگ كېنې:
 اخوان المسلمین دخپلو ځوانانو لاس نره سر و نړل شوي مسلمانان مسلح
 كړي او ميدان ته ئې ولېږل... د هغوي د جگړو نتيجه او د هغو شهيديانو،
 نومونه چه په دي ليار كېنې ئې ځان وركړه د « اخوان المسلمین في حرب فلسطين »
 په تاريخي كتاب كېنې چه « كامل الشريف » تاليف او د بېروت چاپ كولو (مترجم)

دوطن ډېره مينه او توده دوستي او محبت، کله يوشه پرکسان
 د جگړې ميدان ته ليرې او د اجتماعي عدالت مينه او محبت هم کله کله
 خپل خاوندان مبارزه ي ته وباسي، مگر دا او هغه دواړه يو محدود او
 نژدې هدف په نظر کيښي لري په دې حال کيښي چه دخدای عقيدي
 خاوندان، لکه اخوان ډېر لويه او جامع هدفونه لري.

هغوی د ټول بشريت د پاره عزت او احترام غواړي. دهغوی
 د وطن دوستي حس له هغو کسانو څخې چه تر اونه وطن دوست بو
 په مراتبو ډېر دي! او څرنگه چه عدالت په هر ځای کيښي او د ټولو د پاره
 د دوی هيله او مطلوب دي، نو له دې کبله د دوی احساسات اجتماعي
 عدالت په برخه کيښي له بل هر انسان څخه ډېر جگ او ډېر د قدر وړ دي.
 برسېره په ټولو خبرو باندې، دهغوی تر نظر لاندې هدف،
 له دغو څخې له دې کبله ډېر لويه او جامع دي، چه هغوی دخدای دنا
 د لوړ والي لپاره په ځمکه کيښي کار کوي. هغوی په هر وړه وکي کار کيښي
 ئي چه تر سره کوي هم پاک خدای په نظر کيښي لري. هغوی دخدای له
 دربار نه د داسې يوشی هيله او اميد لري چه هغه د کوم شې څخه چه دخدای
 په لپاره کيښي ئي له لاسه ورکوي ډېر لويه او ډېر زيات او ډېر لويه دي؛
 ډېر لويه له مال او هستي څخې، ډېر لويه له ځان او شروندون څخې...

هغوی داسی سر بایلو نکی دی چه هرکله د فدا کاری غز و او ری،
 خانونه فدا کوی، حکله چه هغوی خپل خانونه په هغه وړج پلورلی دی
 چه خدای وړجنی پیر و دلی دی.

« إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
 بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَّ لَهُ
 حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ
 فَاسْتَبْشِرُوا ببيعكم الذي بايعتم به وذلك هو الفوز العظيم^(۱)»
 پاک خدای له مؤمنانو شخه د دوی خانونه او مالونه واخیستل چه
 بپشکه دوی لره جنت دی، د خدای په لیاړه کبني جنکپری،
 هم وشرنی او هم وشرل کبني، وعده ده د خدای چه په توره،
 انجیل او قرآن کبني دهغه (ج) په عهده او ذمه ده او شوک
 دی پیر وفا کوونکی له خدای شخه نو خوشحال او سی په خپله
 معامله او سودا باندې چه کړې موده چه د لوی بریا لیتوب دی.

دیوا حمت او کم عقل ناپوهی! یا دیونا پوه کنا په ویل او کوب
 غز بدل، د خدای عقیدې د خاوندانو په منح کبني شخه اغېزه
 او اثر کولی شی؟

(۱) التوبة . ۱۱۱

ٲول د کفر غوښتونکی او خوښوونکی له هغوی سره وځکېدل .
 دا استعمار ٲول قوتونه دهغوی په ضد په نښته پاڅېدل ، دغو-
 د الیسم ٲول قوتونه دهغوی په ضد اوضره باندې سره متحد
 او یوځای شول ، د ظالمی سرمایه داره ٲول افراد دهغو جنګ ته ولاړل ،
 په کمونیسیم پورې تړلې احزابو دهغوی په خلا مبارزه وکړه او د ورانېه اوفساده
 سرذالت او دنانت ٲول قدرتونه دهغوی د تخریب لپاره توطیې او ٲلمې
 جوړه کړې مگر په پاکښی ئی ماتې وکړې او بېرته وگرځېدل ، حکمچه هغوی په حکمنی او
 ظاهر قوی باندې ډاډه او اعتماد لري ، مگر دخدائی عقیدې خاوندان
 د لورې او اسمانی قوی څخه مرسته اخلی ، هغوی ٲول فانی او بی اثره
 نړی څښې دی او دوی په ابدی اوسرمدی عالم پورې تړلې دی ...
 اوس مسلمان ملتونه وروسته له اوبنده خوبه څښې وینس
 شویدی . او که چیرته دا خوب ، د مرپنی او مرګ خوب وای هېڅ کله
 به بل ځل وینس شوی نه وای ... هغوی له ډېر دروند خوب څخه
 جګ شوید او د ژوندانه قانون بل وار په هغوی ته اجانه نه وړکړی
 چه بیاله سره ویده شی ! . هغوی وینس شویدی ددی لپاره چه
 غواو وده وکړې ، ژوندون وکړې او د فساد او بدبختی هر رانه عامل او
 سبب له ځانه اوله بشری ٲولنی څخه لېرې کړې . که موربنن کوږ چه د اسلامی

ملتونوپہ منج کبني شورا شورا اوکھ وکھ او نا آرامي وجود لري، د...

نبنه او علامه نده، بلکه دنوي شرون دنون اولشپري ولسن والي لپاره

د تکان خور لو علامه ده! ... دوينسپد لو علامه ديود سرو او او بزد خوب

تخته سرو... او البته راتلونکي زمانه د مسلمانې ټولني دوره ده او قول د ل

اونباني د دغه روښان او خلا ندراتلونکي زېري موب نه را کوي.

د خبرې لنډيچ دا: چې پي له عقيدې تخته! به هېڅ يو جنگ او جهاد

وجود ونلري. پي له عقيدې څخې به ژوندون کوم مفصوم پيدا نلري.

پي له عقيدې څخې، به انسانيت خپل صلي او حقيقي ماهيت له لاسه کړي...

موب له دېر و مودو څخه مخکې د دغو مطالبو ښکارونه او اظها

کړي او يوه ناپوهه او بي اهميته ډله په موب پورې خندا لې ده، مگر نن وځ

موجوده حقايق او جريانونه ځمونږ د وينا د صحت تصديق کوي. نو که

چېرته کوم چټي غږ بدلونکي، چټي او پرتو وگړي پي او بي اړه نښته سړي،

په خپل قلم سره په چټيا تولا س پورې کړي، نو د کار په حقيقت کبني په هره زمانه

او هر ځای کبني، د لاي عني او سپکو کسانو د باطني غم او خپکمان

عکس العمل دی !!

خداي لري دي او راتلونکي زمانه د اسلام ده

دہلی
۱۹۱۷ء
۱۱

